

A silver rosary with black and silver beads, featuring a crucifix at the bottom and a circular medallion on the left side. The rosary is laid out in a loose, winding pattern against a white background.

Lubomír STANČEK

ODOVZDANOST
do vôle Božej

Duchovná obnova pre rehoľné sestry

1. *Odovzdanosť do vôle Božej*

Začni robiť to čo je nutné, potom to, čo je možné, a nakoniec zistíš, že robíš nemožné.
(Svätý František z Assisi)

„Dokonalosť je v tom, že spájame našu vôľu s Božou vôľou tak, že jeho i naša vôľa sú jedno chcenie a nechcenie,“ sv. Vincent de Paul.

Je vhodné nájsť si čas a prehodnotiť situácie svojho života s tým čo chce odo mňa Boh. Túžba plniť vôľu božiu je iste nezanedbateľná naša túžba.

Myšlienka chcieť a nechcieť to, čo chce a nechce Boh, to je základ dokonalosti, lebo je to návrat do pôvodného stavu pred hriechom – pred hriechom anjelov i prvých ľudí v raji. Najhlbšou podstatou hriechu je totiž odmietnutie podriaďiť sa Božej vôli. Kristus, ktorý prišiel vykúpiť človeka, sa totálne podriadil Božej vôli. Pri svojom príchode na svet a potom počas celého svojho života hovorí: Chcem plniť tvoju vôľu, Otče! (porov. Hebr 10,5-7; Lk 22,42). Tým dal človeku príklad, aby si uvedomil, kde začína jeho obnova, akou vôľou majú byť určované všetky jeho rozhodnutia. Najdokonalejšou nasledovníčkou v tejto úplnej podriadenosti a odovzdanosti do Božej vôle bola jeho matka Mária, ktorá si za motto svojho rozhodovania zvolila slovo: **„Služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova“** (Lk 1, 38).

Sv. Tomáš Kempenský v známej duchovnej knihe Nasledovanie Krista hovorí o „rezignácii“ na svoju vôľu. Nemá tým na mysli akési osobne nezaangažované „zmierenie sa s osudom“ (s Božou vôľou), pri ktorom nie je účastné ľudské „ja“. Naopak, pri tomto druhu rezignácie sa človek sám za seba slobodne rozhoduje – nikým nenútený – podriaďiť sa vo všetkom Bohu. A to preto, lebo sám chce! Človek, ktorý Boha uznal za Pána svojho života, rezignuje na svoju vôľu a chce sa úplne podriaďiť jeho vôli.

Vieme osobne, že pokým je človek na zemi, sa mu však toto podriadenie a odovzdanie do Božej vôle darí viac alebo menej dokonale. Preto sa aj hovorí o stupňoch odovzdanosti do Božej vôle.

Na prvom sú tí, ktorí sú ochotní podriaďiť sa Desatoru. Ono je pre nich vyjadrením Božej vôle. Z toho dôvodu sa chránia ho porušiť. Neprestúpiť prikázania Desatora je veľká vec, avšak je to ešte ďaleko od úplného odovzdania sa do Božej vôle. Život prináša skúšky či situácie, ktoré sú mimo okruh Desatora. Ťažká choroba, či už vlastná alebo blízkeho človeka, môžu kresťana postaviť pred ťažšiu úlohu, než je splnenie prikázaní. Povedať **„Otče, nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“** je v takých a podobných prípadoch skúškou skutočnej odovzdanosti do rúk živého Boha! A tak môžeme povedať, že ten, kto zachováva Desatoro (a to má zachovávať každý) musí – ak chce byť dokonalý, ak chce dosiahnuť Kristov pokoj – k tomuto prvému stupňu odovzdanosti pridať ďalší: musí si osvojiť evanjeliového ducha. Toho ducha, ktorého Ježiš zjavil v Reči na hore a celým svojím životom.

Ježiš nás naučil modliť sa **„Otče, buď vôľa tvoja!“** Ak tieto slová hovoríme z celého srdca, potom pritakávame všetkému, čo Boh koná vo svete, i so spôsobom, akým zasahuje do nášho života. Ak sa ich modlíme ozaj úprimne, potom veríme, že nášmu životu prospievajú nielen príjemné a dobré veci, ale aj veci nepríjemné a zlé. Svätý Augustín povedal: „Nedeje sa absolútne nič, čo by Všemohúci nechcel: buď dopustí, aby sa dialo, alebo to sám koná.“

Morálny záver z tejto pravdy je oná svätá bezstarostnosť, o ktorej hovorí evanjelium: **„Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodujete. Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev? Pozrite na nebeské vtáky: nesejú, ani nežnú, ani do stodôl nezhromažďujú, a váš nebeský Otec ich živí. Nie ste vy oveľa viac ako ony?“** (Mt 6, 25-26).

Sv. František Saleský, ktorý vo svojom jedinečnom diele Filotea píše: „Nedaj sa znechutiť a naľakať. Pozri sa len na malé včielky. Ani tie nemôžu hneď po vyliahnutí vyletieť na lúky, na kvety. Najprv sa musia živiť peľom a medom, ktoré pre ne pripravili iné včielky. Tak vyrastú a zosilnejú, takže po čase môžu lietať a zbierať nektár potrebný na výrobu medu. Aj my sme na začiatku duchovného života malí a slabí, nemôžeme sa hneď pustiť na cestu, čo vedie na končiar dokonalosti, aby sme hneď mohli dosiahnuť vrchol. Ak však zostaneme nezlomní vo svojom predsavzatí, pomaly zosilnieme a pokročíme. Narastú nám krídla a

jedného dňa vyletíme ako duchovné včielky za svojím cieľom. Kým sme však ešte tak ďaleko nedošli, posilňujme sa medom duchovného čítania, ktoré nám zanechali starší a skúsení nábožní ľudia.“

Je dôležité v živote kresťana ale aj toho, kto chce ísť ďalej, než len dodržiavať Desatoro, kto chce ísť po ceste evanjeliových rád, aké dôležité je spoľahnutie sa na Pána. Dôsledkom toho, že ja sa odovzdám do rúk Pána, že budem hľadať v ňom radosť je to, že dá mi pokoj srdca, že vyplní túžby môjho srdca. Dokonca ak mu zverím svoje cesty a budem mu dôverovať, on sám sa postará. Žalmista povzbudzuje toho, kto chce ísť za Pánom: **„Odovzdaj sa Pánovi a dúfaj v neho“**. Blahoslavený Brat Charles Foucauld napísal modlitbu, ktorá znie: „Otče môj, odovzdávam sa ti. Nalož so mnou podľa svojej vôle. Za všetko, čokoľvek so mnou učiníš, ti ďakujem. Na všetko som pripravený, všetko prijímam, len nech tvoja vôľa sa na mne spĺňa i na všetkom tvojom stvorení. A nič iné si nežiadam, Bože môj. Do tvojich rúk vkladám svoju dušu, Teba ju odovzdávam, Bože môj, s celou láskou svojho srdca. Pretože ťa milujem. A odovzdanosť je pre mňa požiadavkou lásky. Vrhám sa do tvojho náručia, Bezvýhradne, s neobmedzenou dôverou, lebo si môj Otec!“ Ľahko sa to hovorí, ale ťažšie sa žije v odovzdanosti a ešte ťažšie sa odovzdanosťou žije každý deň. Najmä vtedy, keď vidíme okolo seba niekedy toľko zla a vecí, ktoré nás môžu znechutiť. Máme hovoriť o odovzdanosti v živote sv. Terézie. Najskôr si však definujme, čo je to odovzdanosť a čo nie je odovzdanosť. Ako ju chápať. Keď sa tak zahľadáme na to slovo - odovzdanosť, zistíme, že nám môže pripomínať niečo, čo sa týka vzdávania sa niečoho. Nie je to ale celkom pravda. Ak by sme sa pozerali na odovzdanosť iba z tohto uhla pohľadu, bola by to duchovná bezstarostnosť, alebo ústup, či únik. Ak by sme sa no to pozerali iba takto, bolo by to v protiklade s evanjeliom, pretože život kresťana má viesť k zodpovednosti a nie úniku. Bolo by to aj v protiklade s učením Terézie o odovzdanosti. Ona ju chápala a aj my by sme mali chápať odovzdanosť ako plnú dôvery, pokojnú formu bezvýhradnej lásky. Otče, to tvojich rúk, porúčam, odovzdávam svojho ducha, sú slová, ktoré Ježiš vyslovil na kríži a tým nám ukázal, aká má byť naša odovzdanosť - až na kríž.

Pri sledovaní malej cesty duchovného detstva sme spomínali na to, že Terézia túžila zostať nepovšimnutá a malá. Jej spiritualita - pre nezasvätených - by mohla pripadať infantilná, detská, ale v skutočnosti je plná hĺbky (duc in altum). Cítila sa ako dieťa, nie však preto, lebo nedozrela, ba viac, ona dozrela vo veľmi krátkom čase, keď si uvedomila, že je

božie dieťa. A to sa prejavilo aj v jej odovzdanosti. Dieťa, o ktorom sme spomínali kedysi, má pred sebou prekážku. A túto prekážku chce prekonať. Keďže je väčšia ako to dieťa, čo robí dieťa? Volá, kričí na svoju mamu. Dieťa cíti alebo tuší, že úplne závisí od svojich rodičov a pokladá to za samozrejmosť a za niečo prirodzené. Čaká, aby mu rodičia nejako pomohli, alebo jednoducho prekážku podlezie. Tak isto aj Terézia. Nediví sa ani sa nehnevá, že neustále padá a každý deň berie na plecia to isté bremeno. Pretože chce žiť odovzdanosťou, bráni sa tomu, aby žila v ťažkostiach, ktoré neustále stretáva na svojej ceste. Radšej tie pády a ťažkosti obetuje Otcovi, daruje mu ich. Keď sa jej zdá, že nejaká úloha sa nedá splniť, alebo je pre ňu príťažká, beží k Bohu, nie preto, aby sa vyhla tej úlohe, ale aby tú úlohu splnila spolu s Ním.

Ak sa nedá úloha splniť, ak sa nedarí preskočiť prekážku, čo robí? Jednoducho ju podlezie. Ale urobí to vždy pred Božím pohľadom, v dôvere a s otvorenosťou voči tomu, čo od nej Boh očakáva. Terézia cez celý svoj život sa starala, aby veľkodušne a verne konala to, aby sa to všetko Bohu Páčilo. Neustále dbala, aby mohla stotožniť svoju vôľu s Božou vôľou, aby nemala inú vôľu, len jeho. Pretože vedela, že Božia vôľa spočíva v tom, aby sme sa vzájomne milovali, snažila sa milovať svojho blížneho, tak ako nás miloval Ježiš. A pretože považovala utrpenie za najväčší prejav Božej lásky voči človeku, za najdokonalejší spôsob stotožnenia sa s Ježišom Spasiteľom, za najlepší spôsob plnenia Božej vôle, túžila trpieť. Na konci života však porozumela, že je ešte jeden, najväčší stupeň lásky, väčší ako utrpenie - milosrdenstvo. Bolo to okolo roku 1895. Terézia napíše: „Teraz už netúžim po inom, iba milovať Ježiša do zbláznenia... Moje detské túžby odleteli. Už netúžim po smrti, ani po utrpení, ale priťahuje ma iba láska. Dlho som po nich túžila; zakúsila som utrpenie a nazdávala som sa, že sa dotýkam brehov neba. Uverila som, že kvetinka bude odtrhnutá v rozkvet... Teraz ma vedie iba odovzdanosť, nemám nijaký iný kompas!... Neviem už o nič vrúcne prosiť, jedine o to, aby Pán Boh na mojej duši splnil svoju vôľu a aby tomu stvorenia nekládli prekážky. Je isté, že človek môže upadnúť, byť neverný, ale láska vie všetko zúžitkovať, rýchlo strávi všetko, čo sa môže Ježišovi nepáčiť, a zanechá v hĺbke srdca iba pokorný a nekonečný pokoj...” (Rkp A, 82v-83r) Odovzdanosť do Božích rúk nám pomáha realizovať naše povolanie a svätosť. Boh sa stará špeciálne o každého jedného z nás, o každú jednu dušu. Ak by sme sa snažili riadiť si život po svojom, znamenalo by to, že kladieme prekážku Bohu. Naopak odovzdanosť Bohu znamená, že je kráčam po istej ceste a rýchlo

môžem prísť do cieľa. Odovzdanosť nespočíva v ničnerobení. Odovzdanosť je predpokladá činnosť, našu spoluprácu s Božou činnosťou. Spočíva to v tom, že ja s Božou pomocou odstraňujem prekážky a takto odpovedám na milosť. Terézia na koniec roku 1895 píše v Rkp. B taketo slová: "Dokonale chápem, že len láska nás môže urobiť milými Pánu Bohu; táto láska je jediné dobro, po ktorom túžim. Ježiš mi ochotne ukázal jedinú cestu, ktorá vedie k tejto božskej vyhni, a tou cestou je odovzdanosť malého dieťaťa, ktoré bez strachu usína v náručí svojho Otca..." (Rkp. B, 1r).

Terézia definovala 3 línie odovzdanosti: pozrieť sa dobre do očí skutočnosti v Božom svetle, prijať ju od Boha, obetovať ju Bohu. Prvá línia odovzdanosti sa týka nášho objektívneho pohľadu na nás. Zo života Terézie vieme, že keď jej odložili sľuby, priznala sama, že jej smútok pochádzal z jej vlastnej lásky. Ak vidíme všetko skrze tmavé okuliare, je to skúška pre nás. Ak sa nám stane, že upadáme pod ťarchou našej povahy alebo citov, bolo by to zlé, keby sme sa vyhovárali na fyzické nedokonalosti, chorobu, čas. Tento pád však nezavinila naša fyzická indispozícia, ale naša nedokonalosť. Nikdy však nemôžeme podľahnúť malomyselnosti.

Terézia nás učí, že ten kto vie a cíti sa hriešnikom, nemusí nariekať a plakať v kúte. Má ísť k Otcovi, ktorý pochopí a odpúšťa. Jednoducho sa má priznať, že zavinil, lebo iba takto vstúpi do sféry Božieho milosrdenstva. Odovzdanosť sa má prežívať v úprimnej pokore. Druhá línia odovzdanosti spočíva v našom priznaní si a prijatí svojich nedostatkov. Ak si ich nepriznáme, bráni nám to v raste. Priznanie si ich nás vedie k oslobodeniu. Túto nemohúcnosť a zraniteľnosť je pred Bohom dôležité priznať a prijať. K ničomu to neslúži, ak by človek pred sebou utekal. Stačí, ak bude trpezlivý sám so sebou a dokáže sa prijať taký aký je. Pretože Boh nás prijíma takých, akí sme, a on z nás chce takých ľudí, akých nás chce mať sám. Terézia spomína: „Nič si z toho nerobím, keď vidím, že som iba samá slabosť. Naopak. Chválím sa ňou každý deň a čakám, aké nedokonalosti v sebe ešte objavím... Priznávam, že mi to to svetlo o mojej nič pomáha viacej, ako svetlo o viere". Treťou líniou je obetovať seba. Nestačí, aby človek prijal iba seba samého aký je. Odovzdanosť spočíva v nádeji. Ide o to, aby vykročil po ceste a nečakať, až budeme hodní Boha, alebo až budeme spokojní sami so sebou. Keď sa jej rodná sestra Genovéva - Celina sťažuje, že "nikdy nebude dobrá", Terézia jej odpovedá: "Ale budete, dospejete k tomu. Pán Boh vás k tomu privedie." Treba začať odovzdanosťou. Obetovať sa Bohu v takom stave, v akom sa nachádzam. Je potrebné sa

neustále k tomu vracáť, na začiatku, ale aj na konci, pri prvom obrátení, ale aj počas celej našej cesty, cesty vernosti. Pretože nikdy nie sme na konci úplnej odovzdanosti Bohu. Len aby nás to viedlo radostnej slobode. Odovzdanosť je askéza, ktorá nám pomáha dospieť k slobode Božích detí, tých detí, ktoré sa nechajú viesť Božím Duchom.

K prežívaniu našej odovzdanosti slúži aj žiť prítomnú chvíľu. Terézia hovorievala svojim novickám, ale aj ostatným spolusestrám o tom, ako prežíva ona prítomnú chvíľu. Znechutenie podľa Terézie nepomáha nášmu rozvoju a ani tomu, aby sme sa dokázali úplne odovzdať, ale to, že sa znechucujeme je následkom toho, že veľa myslíme o tom, čo bolo a čo bude. Je to nedostatok dôvery. A vôbec. Bojíme sa budúcnosti a príde ona niekedy? To, čo ešte nie je nemusí sa nikdy stať. Boh nám dáva milosť, aby sme prežívali prítomnú chvíľu. Náš nepokoj v srdci je často spôsobený tým, že myslíme na to, čo už kedysi bolo alebo čo ešte len - asi - ktovie - či sa stane? Veľmi pekne to vyjadrila Terézia v jej básni "Môj dnešný spev". Je v nás niečo, čo spôsobuje strach, obavu, z toho čo bolo, čo bude. Ak sa ešte dá, vráťme sa k tomu, čo bolo a vyriešme to, ale nemyslíme na to, čo bude. Budeme súdení na konci života s toho, ako sme prežili ten deň, ktorý nám Boh dal ako dar pre nás, osobne pre každého z nás. Robme to, čo máme na každý deň. Ved' Ježiš sám povedal a upozorňuje nás, tak ako upozorňoval zástupy, ktoré sa zišli pod kopcom o tom, že každý deň má dosť svojho trápenia. Zajtraší deň sa postará sám o seba. Ak sa odovzdáme Bohu, ak budeme verne plniť jeho vôľu, akákoľvek by to bola cesta, alebo by sa na nej vyskytli akékoľvek príhody, pôjdeme pokojne a prídeme do cieľa, ktorý nám Boh pripravil.¹²

Veľmi dôležitým prejavom našej lásky voči Bohu je ODOVZDANOSŤ. Niekedy sa stáva, že človek vo svojom živote kráča cestami širokými, priestrannými. Keď po nich prechádza, ani si tak akosi neuvedomuje, že tieto priestranné cesty mu akosi neprinášajú pocit naplnenia v jeho živote. Až možno niekedy znudený, unavený, možno občas ubožený si začne uvedomovať, že tieto široké cesty sú stereotypné a nikam nevedú. Boh nám však dáva slobodnú vôľu a ponecháva rozhodnutie na nás. Ako sa rozhodneme? Široká cesta, voľná, ktorá nám nekladie v živote žiadne obmedzenia. Druhá možnosť, zdalo by sa, nie je až takou lukratívnou ponukou. Je úzka, plná zapierania, odriekaní, prijímania každodenného kríža,

¹ Porov.: SION: *Duchovní realismus Teresie z Lisieux*. In: CERRETTO, C, *Lebo si môj otec* In: *Aby lepšie poznať šw. Teresę z Lisieux*, red. FILEK, O.: Kraków 1999, s. 168

² Porov.: BARTAL, R.: *Duchovné zamyslenia*.

ktorý nám Boh ponúka. Ak si vyberieme tú prvú, tak ďaleko po nej nedôjdeme. Ak siahneme po druhej možnosti, dobrovoľne sa tým podujímame aj k životu obety, na konci ktorej nás však Boh odmení. Ak však chceme na tejto ceste rásť a zdokonaľovať sa nie je to možné bez toho, aby sme svoju vôľu podriadili tomu, ktorý nás chce po nej sprevádzať. Bohu by sme však nemali určovať hranice, po ktoré je naša slobodná vôľa ochotná sa mu podriaďiť. Svoj život a svoju vôľu máme Bohu odovzdať úplne celý. Tu sa môže niekto zarazíť, a povie si: musím? Nie, nemusíme nič. Pokiaľ to nechceme sami od seba. Musí to vychádzať zo srdca, - táto odovzdanosť. Je už len na Bohu, aby nám dal túto jedinečnú milosť - dar odovzdanosti. Príklad odovzdanosti je pekne opísaný v článku: Odovzdať život Bohu. Presne o ten čistý papier ide, podpísať ho úplne prázdny s tým, aby Boh doň napísal svoje požiadavky. Týmto mu dávame k dispozícii svoj život a ponúkame mu svoje ruky, aby nás urobil svojim nástrojom.

Povieme si, ja, taký slabý a nestály? V Jeho očiach máme každý svoju cenu, ktorá je často možno v očiach ľudí podceňovaná. Pre každého z nás má svoje úlohy, je len na nás, či sa podujmeme k ich plneniu. Keď sme teda celkom stotožnení s vôľou Boha, nie je problémom pre nás OBETOVAŤ svoj ŽIVOT. Denne v bohoslužbe počas obetovania prinášať obeť Tela a Krvi nášho Pána Ježiša Krista spolu s mojou obetou, ktorou je môj život, duša i srdce, vôľa, radostné i bolestné chvíle môjho života. Úmyslov, na ktoré by sme tieto obety mohli prinášať je asi nespočetné množstvo. Najaktuálnejším však by mohol byť osobný úmysel každého z nás, za konkrétneho kňaza z našej farnosti do ktorej patríme. Prosme o pomoc pre tohoto kňaza, o jeho svätý život, aby ľuďom vo svojej farnosti napomáhal svojou službou, aby bol farnosti prínosom, aby na svojej ceste bol vytrvalý. Aj my budeme z tohto ovocia zakusovať na bohoslužbách, a to sa bude potom odrážať aj v našich životoch. Ak budeme všetci takto činiť, Boh nás bude odmieňať za tieto, jemu tak milé Obety. Spoluprácou obete sa takto budeme všetci spoločne podieľať na Božom pláne.

2. Žiť s Eucharistiou

Žiť v prítomnosti božej, zohráva neodmysliteľnú úlohu, Eucharistia. Vieme, že jedlo a pitie je každodenný, všedný úkon nášho života. Je to však zároveň úkon podstatný: bez jedenia a pitia by náš život prestal existovať.

Jedením a pitím sa zapájame do života, ktorý pulzuje okolo nás. Slnko svieti, dážď zavlažuje zem, rastliny klíčia, rastú a dozrievajú, taktiež zvieratá rastú a rozmnožujú sa – zo všetkého tohto sa nazhromažďuje neuveriteľné množstvo energie, vitamínov, stavebných látok a skrytých životných síl. Táto životná sila pulzuje okolo nás a my práve jedením a pitím umožňujeme tejto životnej sile, aby vstúpila do nás. Tým, že tieto látky stravujeme, stávajú sa časťou nášho „ja“. Dávajú nám silu, uschopňujú nás žiť. Dobré vieme, čo spôsobuje nedostatok niektorých dôležitých látok, ktoré sa do nášho organizmu nedostanú aj preto, že ich z rozličných príčin neprijímame.

To, čo platí pre prirodzený život (pre život nášho „tela“), platí i pre nadprirodzený život (život „ducha“). V nás a okolo nás pulzuje Boží život; nepredstaviteľné množstvo duchovnej energie, ktorá prúdi z ukrižovaného a zmŕtvychvstalého Krista. No a práve prijímaním nadprirodzeného pokrmu – Eucharistie - umožňujeme tejto nadprirodzenej životnej sile, aby vstúpila do nás.

Kanálmi, ktorými do nás prúdi nadprirodzený život, sú sviatosti. Prvou z nich je krst – ním sa začína do nás vlievať život „**zhora**“. Po krste je najdôležitejším zdrojom Božieho života Eucharistia. K tomuto zdroju máme chodiť neustále a živiť sa ním. V opačnom prípade nám hrozí chradnutie, ba i duchovná smrť. Pán Ježiš sám o Eucharistii hovorí tieto významné slová: „**Ja som chlieb života. Vaši otcovia (Židia) jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezemrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta**“ (Jn 6, 48-51).

Keď Židia putovali do Zaslúbenej zeme, cestou na púšti jedli mannu. Jedli ju celých 40 rokov, až pokým neprišli do cieľa svojej cesty. Putovanie Sinajskou púšťou si vyžadovalo zvláštnu Božiu ochranu a posilu. A Boh ju dal putujúcim Židom práve v manne. Aj vďaka nej boli schopní prekonať náročnosť cesty. No manna, to bol len predobraz pravého „chleba z neba“. Aj my sme na ceste do „Zaslúbenej zeme“, ktorou je pre nás nebo. Život, ktorý teraz žijeme, to je ona „púšť“, ktorou denne kráčame. Aj my potrebujeme na našu cestu púšťou života pokrm od Boha. Boh nám ho dáva práve v eucharistickom chlebe. V Eucharistii nám Boh Otec dáva za pokrm svojho Syna, ozajstný pravý „chlieb z neba“. Preto ten človek, ktorý je tento chlieb, nemôže zomrieť naveky. To znamená – onen Boží život, ktorý patrí k jeho obnovennej ľudskej podstate a prirodzenosti, nemôže zničiť ani fyzická smrť. A z toho dôvodu ten, kto je Eucharistiou, bude žiť naveky.

Sila a účinnosť eucharistického pokrmu je veľká! No nie je to moc magická – teda, že by pôsobila bez ľudskej zaangažovanosti. Aby mohla Eucharistia v niekom priniesť skutočný úžitok, prijímajúci musí mať patričnú dispozíciu.

Čo slovo „dispozícia“ znamená, to poznáme z bežného života. Muž je lepšie disponovaný pre prácu v bani než žena. Hudobník, ktorý denne hrá mnoho hodín na nejakom hudobnom nástroji alebo počúva hudbu klasických majstrov je lepšie disponovaný pre účasť na koncerte vážnej hudby než ten, kto ide na operu len preto lebo ho tam pozvali priatelia. Z uvedených príkladov vidíme, že „dispozícia“ je niečo, čo máme už v nejakom stupni v sebe. V tomto zmysle je na prijatie Eucharistie najlepšie disponovaný ten, kto má v sebe už predtým než ide na omšu to, čo je podstatou Eucharistie. Jednoducho môžeme povedať: ten, kto vedie duchovný život; ten je najlepšie disponovaný preto, aby v ňom eucharistický pokrm mohol priniesť najviac úžitku.

Keď hovoríme o správnej dispozícii k prijímaniu „chleba života“, je potrebné si ešte uvedomiť, čo Eucharistia (resp. svätá omša) symbolizuje. Svätá Eucharistia sviatostne symbolizuje, ale tiež sprítomňuje dve skutočnosti: poslednú večeru, teda spoločenstvo lásky a kalvársku obeť. Pán Ježiš pri poslednej večeri názorne ukázal, aký duch má kresťana ovládať pri slávení Eucharistie. On umýval apoštolom nohy a povedal im, aby podobne robili aj oni, t.j. aby mali ducha poníženosti a lásky. Tiež vieme, ako povedal: **„Keď ideš pred oltár, aby si obetoval Bohu svoj dar a spomenieš si, že tvoj blížny má niečo proti tebe, nechaj**

svoj dar zatiaľ bokom a choď sa najprv zmieriť so svojím blížnym. Až keď budeš s ním zmierený, až potom príď a obetuj svoj dar Bohu.“ A taktiež, povedal, pamätaj na to, **„keď sa ideš modliť,“** aby si odpustil tým, čo ti ublížili. (porov. Mt 5,23-24; Mk 11,25). Duchom zmierenia a odpustenia musí byť teda disponované srdce prijímajúceho.

Eucharistia symbolizuje a sprítomňuje tiež kalvársku obeť. Preto ten, kto ide prijímať Eucharistiu musí mať ducha obety. Pekným príkladom takejto dispozície sú deti z Rakúska, ktoré vykonali zvláštnu iniciatívu z príležitosti blížiaceho sa eucharistického kongresu. Svoju učiteľovi náboženstva mali priniesť vždy jedno pšeničné zrnko, kedykoľvek sa v niečom zaprú alebo urobia nejaký skutok lásky k blížnemu. A z nazbieranej pšenice potom namleli múku na hostie pre eucharistický kongres.

Môžeme teda povedať, že (vzhľadom na to, čo Eucharistia symbolizuje a sprítomňuje) je na svätú omšu a na prijatie eucharistického pokrmu najlepšie disponovaný ten, v ktorého srdci je túžba po jednote s celým mystickým telom Kristovým – ktorým je Cirkev, v ktorého srdci neustále horí plameň obetujúcej sa lásky.

„Ako nám tento môže dať jesť svoje telo?“ To bola otázka, ktorú si kládli Židia v Kafarnaume, keď počuli, ako im Ježiš povedal: **„Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta“** (porov. Jn 6 51-53). Túto Ježišovu reč Cirkev od začiatku vzťahovala na Eucharistiu. A taktiež od začiatku verila v skutočnú prítomnosť Ježiša Krista v Eucharistii. Zároveň ju musela znovu a znovu hlbšie vysvetľovať, ale taktiež brániť proti názorom, ktoré odporovali jej ponímaniu. Prvý vážnejší spor spojený s chápaním prítomnosti Ježiša Krista v Eucharistii vznikol v 9. storočí. Benediktínsky mních Pascház vyvolal rozruch knihou „O krvi Pánovej“, kde natoľko zdôrazňoval totožnosť tela Kristovho prítomného v Eucharistii s telom Kristovým, ktoré sa narodilo v Betleheme z Panny Márie, ktoré bolo pribité na kríž a potom vstalo z mŕtvych, že nechcel uznať žiaden rozdiel medzi historickou a sviatostnou dimenziou prítomnosti. Toto stotožňovanie eucharistického tela Kristovho s historickým telom Ježišovým však odmietol sám Ježiš v úvode spomínanej epizódy so Židmi v Kafarnaume, ktorí si „telo“, ktoré im ponúkal za pokrm, predstavovali podobne naturalisticky (zmyslovo). Druhý vážny spor v predmetnej otázke vznikol v 11. storočí, keď Berengár, riaditeľ biskupskej školy sv. Martina z Tours, zašiel do opačného extrém a uznával iba symbolickú prítomnosť Ježiša

Krista v Eucharistii a odmietal jeho objektívno-reálnu prítomnosť. Cirkev aj tento názor odmietla.

Postupne sa začal vo vieroučných výrokoch Cirkvi udomáčať pojem „prepodstatnenie“ (transsubstantiatio), podľa ktorého sa Kristova eucharistická prítomnosť začala vysvetľovať premenením podstaty chleba a vína na Kristovo telo a krv. Zásadnú náuku napokon definoval v 16. storočí Tridentský koncil, ktorý reagujúc na staré i nové omyly vyhlásil, že po premenení chleba a vína vo svätej Eucharistii je prítomné telo a krv spolu s dušou a božstvom nášho Pána Ježiša Krista, a teda celý Kristus, a to opravdivo (vere), skutočne (realiter) a podstatne (substantialiter) pod spôsobmi viditeľných vecí (DS 1636-1642; 1651n). Odvolávajú sa na Ježišove slová, že to, čo dal svojim učeníkom pri Poslednej večeri, je naozaj jeho telo a krv, koncil vysvetľuje: „Konsekráciou chleba a vína nastáva premena celej podstaty chleba na podstatu Kristovho tela, nášho Pána, a celej podstaty vína na podstatu jeho krvi. Túto premenu Katolícka cirkev vhodne a vo vlastnom zmysle slova nazýva ‘prepodstatnením’ (transsubstantiatio – podstatná premena)” (DS 1642).

Medzi „nové omyly“, na ktoré reagoval Tridentský koncil, patrili hlavne názory troch veľkých reformátorov. Prvým je Zwingli. Ten odmietol katolícke učenie o transsubstanciácii. Obhajoval symbolické poňatie. Eucharistiu chápal ako „pamiatku“, ktorá nám pripomína niekoho neprítomného, a nie prítomného. Z toho dôvodu podľa neho nemožno hovoriť o reálnej prítomnosti Krista v Eucharistii. Prijímanie, jedenie chleba a pitie vína pri Pánovej večeri, na ktorú sa veriaci zhromažďujú, odkazuje podľa neho iba na Kristovu obeť na kríži. Ak ide pri tomto pamiatkovom slávení o nejaké spoločenstvo s Kristom, tak je to iba spoločenstvo v Duchu.

Ani podľa druhého reformátora, Kalvína, nie sú v Eucharistii prítomné telo a krv Kristova, ale iba ich spásonosná sila. Kto však, podľa neho, s vierou prijíma chlieb a víno, má účasť na životnej sile prítomnej v chlebe a víne, ktorá prúdi z oslávenej Kristovej ľudskej prirodzenosti v nebi. Skrze Ducha Svätého sú prijímajúci spojení s Kristom.

Napokon je tu Lutherovo chápanie. On učil skutočnú prítomnosť tela a krvi Ježiša Krista v Eucharistii, no odmietol prepodstatnenie. Kristovu prítomnosť obmedzoval iba na okamih svätého prijímania. Navyše hovoril, že celého Krista môžeme prijímať len vtedy, keď prijímame pod obojakým spôsobom (pod spôsobom nielen chleba, ale i vína). Luther

odmietol Kristovu prítomnosť mimo jej požívania. Preto podľa neho uchovávanie a adorovanie premenených hostií nemá zmysel.

Tridentský koncil v spojitosti s bludnými názormi vyhlásil: „Kto poprie, že v najsvätejšej sviatosti Eucharistie je opravdivo, skutočne a podstatne prítomné telo a krv spolu s dušou a božstvom nášho Pána Ježiša Krista, a teda celý Kristus, ale tvrdí, že je v nej prítomný len ako v znaku, alebo obraze alebo len účinnosťou, nech je vylúčený zo spoločenstva veriacich“ (DS 1651). A tiež: „Kto tvrdí, že v najsvätejšej sviatosti Eucharistie zostáva podstata chleba a vína spolu s telom a krvou nášho Pána Ježiša Krista a popiera onú podivuhodnú a jedinečnú premenu celej podstaty chleba na telo a celej podstaty vína na krv, pričom zostávajú spôsoby chleba a vína - ktorú premenu Cirkev veľmi vhodne nazýva prepodstatnením (transsubstanciáciou) – nech je vylúčený zo spoločenstva veriacich“ (DS 1652).

Povedať, že proti všetkým bludom a odchýlkam v priebehu dejín Cirkev vždy hlásala „opravdivú, skutočnú a podstatnú prítomnosť“ Ježiša Krista v Eucharistii. Na druhej strane neprestala učiť, že tu ide o „tajomstvo viery“. Podľa učenia o prepodstatnení ozajstná a podstatná prítomnosť Krista neprotirečí skúsenostnému vnemu chleba a vína (veľkosť, vôňa, chuť, chemické zloženie a i.), ale iba jej priestorovému chápaniu. Viera v skutočnú prítomnosť Ježiša Krista v Eucharistii sa teda nevzťahuje na oblasť toho, čo je prístupné zmyslovému poznaniu a prírodovedeckému výskumu. Veci okolo nás sú samy osebe čosi viac, ako možno nahmatať, odmerať, spočítať. Kristova prítomnosť sa vzťahuje na podstatu (substanciu) chleba a vína, ktorá nie je prístupná priamemu ľudskému poznaniu. Chlieb a víno v Eucharistii nestrácajú svoje prirodzené bytostné a zmyslové poslanie – telesný pokrm – nadobúdajú však nové, a to čo do podstaty a zmyslu. Stali sa prostriedkami osobnej prítomnosti a darovania sa Ježiša Krista. V nich sa tak stelesňuje Kristova láska, že je pod ich spôsobmi v obete „za nás“ prítomný On sám. Výraz „prepodstatnenie“ naznačuje, že v Eucharistii pod znakmi, spôsobmi chleba a vína sa sprítomňuje nová skutočnosť.

V otázke eucharistickej prítomnosti Krista) zaujal zásadné stanovisko Tridentský koncil a vysvetlil obetný charakter svätej omše (Eucharistie). Koncil trvá na nekonečnej hodnote Kristovej obety na kríži. Avšak zároveň poukazuje – porovnávajúc Golgotskú jednorazovú udalosť s viackrát opakovanou eucharistickou obetou - , že Kristova obeta na golgotskom kríži nie je do seba uzatvorenou udalosťou. Kristov kríž svojou spasiteľnou mocou siaha ponad čas a miesto, kde bol vztýčený, a snaží sa až do konca dejín vtiahnuť ľudí

do svojho vlastného pohybu k Bohu. Tento v čase nekončiaci a neustále pokračujúci spásonosný dynamizmus Kristovej obety na Golgote sa sviatostným spôsobom sprítomňuje (nie opakuje či obnovuje) práve pri slávení Eucharistie.

Eucharistia podľa tohto chápania nie je teda nejakou novou, osebe stojacou obetou, ktorá by nahrádzala alebo dopĺňala Kristovu obetu na kríži. Je jej sviatostným sprítomnením a aktualizovaním. „Lebo je to jeden a ten istý obetný dar, a je to ten istý Kristus, ktorý sa teraz kňazskou službou obetuje a ktorý sa raz na kríži obetoval; iba spôsob obety je rozdielny“ - tak tvrdí Tridentský koncil (DS 1743).

V rámci ekumenického hnutia sa dnes nechávajú bokom staré polemiky a prevláda snaha o dorozumenie. Prehodnocuje sa najmä biblické chápanie „pamiatky“ – ako sprítomnenie v minulosti vykonaného diela spásy. Pamiatka v biblickom zmysle totiž neznamena čiru spomienku na minulé udalosti. Je tiež oslavným vyrozprávaním Božích skutkov, sprítomňované tu a teraz kultovou slávnosťou (porov. Ex 13,13). Týmto spôsobom si Izraeliti pri veľkonočnej večeri pripomínali vyslobodenie z egyptského otroctva. Novozákonná pamiatka má však oveľa hlbší význam. Cirkev pri eucharistickej obete vďakyvzdávania nad chlebom a vínom si nielen pripomína, ale zároveň sprítomňuje vyslobodenie z moci hriechu a smrti skrze Ježišov kríž a zmŕtvychvstanie.

Následkom týchto úvah v ekumenickom dialógu podľa niektorých náznakov sa teda nekladie natoľko otázka, či ide vo svätej omši iba o pamiatku, alebo aj o sviatostné sprítomnenie jedinej obety Krista na kríži. Problematickým naďalej zostáva, či je Eucharistia tiež „obetou Cirkvi“, ako učí Katolícka cirkev.

Podľa katolíckeho chápania Ježiš Kristus nás zahrňuje do svojej obety, lebo tvoríme s ním jedno mystické telo. Svätý Augustín v tejto perspektíve hovorí: „Ak ste Kristovým telom a jeho údmi, vaše tajomstvo je položené na oltári. Prijímate svoje tajomstvo... Buďte, čo ste, a prijímajte, čo ste.“ Podľa tohto textu je v Eucharistii prítomné nielen Kristovo obetné telo a Kristova obetná krv, ale je v nej prítomná aj Cirkev ako Pánovo telo. Údy Kristovho tela sú v eucharistickej sviatosti prítomné tým, že sa nebeskému Otcovi obetujú „skrze Krista, s Kristom a v Kristovi“, ako vo svojej Hlave, a to účasťou na jeho vlastnej obete.

Na záver môžeme povedať, že Eucharistia je viac ako len samotná obeta kríža. Eucharistia je sprítomnená obeta kríža, ale tak, aby pôsobila v Cirkvi a Cirkev, aby skrze obetu Krista na kríži obetovala samu seba nebeskému Otcovi.

3. Prežívajme s Pannou Máriou túžbu po nebi

Pápež Benedikt XVI:³ ...zišli sme sa načerpať síl... u najsvätejšej Márii. Zvlášť si uvedomme, že bola vzatá do nebeskej slávy s dušou a telom, čiže s celým jej ľudským bytím, v neporušenosti jej osoby.

Tak dostávame milosť obnovovať našu lásku k Márii, obdivovať ju a chváliť za "veľké veci", ktoré Všemohúci urobil pre ňu a v nej.

Pri kontemplovaní Panny Márie je nám daná ďalšia milosť: schopnosť nazrieť aj do hĺbky nášho vlastného života. Áno, pretože aj naša každodenná existencia so svojimi problémami a nádejami prijíma svetlo od Matky Božej, z jej duchovnej cesty, z jej slávneho údelu. Táto cesta a cieľ sa môžu a musia v istom zmysle stať aj našou vlastnou cestou a naším vlastným cieľom. Nechajme sa viesť úryvkami zo Svätého písma a liturgiou. Chcem sa pozastaviť najmä pri obraze, ktorý nachádzame v Prvom čítaní z knihy Zjavenia apoštola Jána a na ktorý sa odvoláva Lukášovo evanjelium – pri obraze archy.

V Písme sa nachádzajú slová: „**A v nebi sa otvoril Boží chrám a v chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy**“ (Zj 11,19). Aký je význam archy? Čo naznačuje? V Starom zákone bola archa symbolom Božej prítomnosti medzi jeho ľuďmi. Teraz však symbol prenechal miesto realite. Nový zákon nám hovorí, že skutočná Archa zmluvy je živá a konkrétna osoba - Panna Mária. Boh teda neprebýva v nejakej skrinke, ale v osobe, v srdci Márie - ženy, ktorá nosila vo svojom lone večného Syna Božieho, ktorý sa stal človekom, Ježiša, nášho Pána a Spasiteľa. V arche sa - ako vieme – uchovávali dve kamenné tabule Mojžišovho zákona, ktoré vyjadrovali Božiu vôľu zachovávať zmluvu s jeho ľuďmi, poukazujúc na podmienky vernosti Božej zmluve, na uistenie o Božej vôli, a tak aj o hlbokéj pravde o nás samých. Mária je

3 Porov.: TK KBS, RV pd; dj

archou zmluvy, pretože prijala v sebe Ježiša, prijala v sebe živé Slovo, celý obsah Božej vôle, Božej pravdy, prijala v sebe toho, ktorý je novou a večnou zmluvou, vrcholiacou v obete jeho tela a jeho krvi: tela a krvi ktoré dostal od Márie. Právom sa teda kresťanská zbožnosť v litániách ku cti Panny Márie na ňu obracia invokáciou „Foederis Arca“, čiže „archa zmluvy“, archa Božej prítomnosti, archa zmluvy lásky, ktorú Boh definitívnym spôsobom uzavrel s celým ľudstvom v Ježišovi Kristovi.

Úryvok z Apokalypsy chce poukázať i na ďalší dôležitý aspekt, ktorý sa týka Márie. Ona, živá archa zmluvy, má mimoriadne slávny údel, pretože je tak tesne spojená so Synom, ktorého prijala vo viere a počala v tele, že s ním plne zdieľa nebeskú slávu. O tomto hovoria slová, ktoré si môžeme pripomenúť: **„Potom sa na nebi ukázalo veľké znamenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd. Bola ťarchavá... I porodila syna, chlapca, ktorý má železným žezlom panovať nad všetkými národmi“** (Zj 12,1-2,5).

Mária, Matka Božia, plná milosti, poslušná Duchu Svätému, už žije v Božom nebi s celým svojím bytím, s telom i dušou. Sv. Ján Damascénsky odvolávajúc sa na toto tajomstvo v jednej slávnej kázni hovorí: „Dnes je svätá Panna Mária vovedená do nebeského chrámu... Dnes svätá archa, pobádaná živým Bohom, ktorého nosila vo svojom lone, spočíva v chráme Pánovom, nie postavenom ľudskou rukou“⁴ a pokračuje: „Bolo nutné, aby sa ona, ktorá hostila vo svojom lone božské Logos, preniesla do stánkov svojho Syna... Bolo nutné, aby nevesta, ktorú si vybral Otec, prebývala v svadobnej sieni neba“⁵. Dnes Cirkev ospevuje nesmiernu Božiu lásku k tomuto jeho stvoreniu: vybral si ju ako skutočnú „archu zmluvy“, ako tú, ktorá aj naďalej plodí a daruje Krista Spasiteľa ľudstvu, ako tú, ktorá v nebi zdieľa plnosť slávy a zažíva šťastie Boha a súčasne nás pozýva k tomu, aby sme sa stali aj my, naším skromným spôsobom "archou", v ktorej je prítomné Božie Slovo a ktorá je premieňaná a oživovaná jeho prítomnosťou. Aby sme sa stali miestom Božej prítomnosti, aby v nás mohli ľudia zažiť blízkosť Boha, a tak žiť v spoločenstve s ním a spoznávať nebeskú skutočnosť.

Lukášovo evanjelium, ktoré sme si práve vypočuli (porov. Lk 1, 39-56), nám predstavuje túto živú archu, ktorou je Mária, na ceste: zanecháva svoj dom v Nazarete a

⁴ Omelia II sulla Dormizione, 2, PG 96, 723

⁵ tamže, 14, PG 96, 742

vydáva sa na cestu smerom k horám, aby sa ponáhľala do judského mesta, do domu Zachariáša a Alžbety. Myslím, že je dôležitý výraz „ponáhľala sa“: Božie veci si zasluhujú ponáhľanie sa. Ba dokonca jedinými vecami na svete, ktoré si zasluhujú ponáhľať sa a ktoré sú v našom živote naozaj naliehavé, sú Božie veci. A tak Mária prichádza do domu Zachariáša a Alžbety, ale nevstupuje tam sama. Vstupuje tam nesúc vo svojom lone syna, ktorý je samotným Bohom, ktorý sa stal človekom. Zaiste bola očakávaná a očakávala sa i jej pomoc v tomto dome. Evanjelista nás však vedie k pochopeniu, že toto očakávanie je v niečom inom, hlbšom. Zachariáš, Alžbeta a maličký Ján Krstiteľ sú v skutočnosti symbolom všetkých spravodlivých Izraela, ktorých srdce plné nádeje čaká na príchod Mesiáša. A tu Duch Svätý otvára oči Alžbete a pomáha jej rozpoznať v Márii skutočnú archu zmluvy, Matku Božiu, ktorá ju prichádza navštíviť. A tak ju jej staršia príbuzná privíta zvolaním: **„Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?“** (Lk 1,42-43). Je to ten istý Duch Svätý, ktorý pred ňou, prinášajúcou Boha, ktorý sa stal človekom, otvára srdce Jána Krstiteľa v lone Alžbety. Alžbeta zvolá: **„Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radoťou sa zachvelo dieťa v mojom lone“** (v. 44). Tu evanjelista Lukáš používa termín "skirtan", čo znamená "zachvieť sa". Je to rovnaký výraz, aký nájdeme v jednom z gréckych prekladov Starého zákona na označenie tanca kráľa Dávida pred svätou archou, ktorá sa konečne vrátila do vlasti (porov. 2 Sam 6,16). Ján Krstiteľ v lone matky tancuje pred archou zmluvy ako Dávid. A tak Alžbeta spoznáva, že Mária je novou archou zmluvy, pred ktorou srdce radoťou plesá. Matka Božia predstavuje svetu, že neskrýva pre seba túto Božiu prítomnosť, ale ju poskytuje iným, sprostredkujúc tak Božiu milosť. A tak, ako to vyjadruje modlitba, Mária je skutočne „causa nostrae laetitiae“ (príčina našej radosti) - archa, v ktorej je skutočne prítomný Spasiteľ uprostred nás.

Hovoríme o Márii, ale v istom zmysle hovoríme aj o nás, o každom jednom z nás: aj my sme adresátmi tejto nesmiernej lásky, ktorú Boh vyhradil – zaiste jedinečným a neopakovateľným spôsobom - Márii. V tejto myšlienke Nanebovzatia hľadáme na Máriu: Ona nás otvára nádeji, budúcnosti plnej radosti a učí nás, ako ju dosiahnuť: prijať vo viere jej Syna, nikdy nestratiť priateľstvo s ním. Nechať sa osvietiť a riadiť jeho slovom; nasledovať ho každý deň, aj vo chvíľach, v ktorých cítime, že naše kríže sú ťažké. Mária, archa zmluvy, ktorá je v

nebeskej svätyni, nám jasne ukazuje, že sme na ceste k nášmu skutočnému domovu, k spoločenstvu radosti a pokoja s Bohom.⁶

Všímajme si Lukáša 1, 39-56. **„V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu.** Pripomeňme si Máriín „Magnifikát“ až záver: **Mária zostala pri nej asi tri mesiace a potom sa vrátila domov.“**

Čo je to pokora? Keď povieme "skromný človek", často sa nám vybaví tichý nenápadný muž či žena. Pod slovami "ostýchavý človek" si zrejme predstavíme niekoho, kto radšej neriskuje, pretože mu chýba sebadôvera. Keď ho pochválite, zaprotestuje, že on nie je dobrý. Je to však tá pravá pokora? Pozrime sa na preblahoslavenú Pannu Máriu. Keď sa na ňu sústredila pozornosť, ona vždy ukazovala na Boha. S istotou vedela aj to, že všetky požehnania pochádzajú od Boha. Nič z tohto ju však neodsunulo do úzadia! Predstav si mladú ženu na začiatku tehotenstva, ako sama putuje - väčšinou peši, bez akýchkoľvek vymožeností moderného cestovania -, aby navštívila svoju tetu, ktorá žila v judejskom meste v hornatom kraji. Tomu sa hovorí odvaha! Evanjelium je plné príkladov Máriinej činorodej pokory: jej súhlas s otehotnením ešte predtým, ako začali spolu s Jozefom žiť ako manželia; jej cesta ako vdovy do Jeruzalema, aby mohla byť s Ježišom počas jeho účinkovania a pri jeho ukrižovaní; riskovanie uväznenia za to, že sa zdržiavala pri apoštoloch potom, čo Ježiš vystúpil do neba. Mária bola rozhodná, činorodá a odvážna, čo však neznamená, že bola namyslená!

Vybrala si jednoducho to, k čomu ju Boh povolal. Vedela, že svojimi vlastnými silami nedokáže uskutočniť Boží plán, no to ju nezastavilo. Nepokúsila sa všetko odvolať len preto, že by bola slabá. Nepokladala sa za nevhodnú na základe akejsi falošnej pokory. Naopak, vykročila odvážne vpred a stavila svoj život na Božiu vernosť. O tomto je pokora! Boh ňu povoláva, aby si mu pomáhala s budovaním jeho kráľovstva; neskrývaj sa teda za falošnú pokoru! Pokorný človek sa totiž nekrčí od strachu, ale koná, pričom celú svoju dôveru vkladá v Boha. Pri dnešnom slávení Máriinho nanebovzatia pokladajme jej vstup do neba za korunovačný klenot jej pokory. Áno, Boh naozaj " **povyšuje ponížených**" (Lk 1,52). Tú, ktorá sa rozhodla vykročiť vo viere, oslavujeme teraz ako Kráľovnú neba a zeme!

⁶ Porov.: TK KBS, RV pd; dj

Povzdychnime si: Pane Ježišu, ty si vyzdvihol svoju matku, aby bola s tebou v nebi, a to vďaka jej poníženému, no rozhodnému „áno“, ktoré dala Otcovi. Pomôž mi osvojiť si jej pokoru. Prehliď moju dôveru v tvoju moc. Pripomenul, že kresťanstvo si váži aj pozemský život, pretože je cestou k večnému. Varoval však pred pragmatickým materializmom, ktorému je cudzia obetavosť pre druhých. Povedal: „Človek už často nie je ochotný vzdať sa svojich záujmov kvôli nadosobnému ideálu, či kvôli spoločnému dobru. Vstúpiť do manželstva? Mať tretie dieťa? Zasvätiť svoj život? Stať sa kňazom, rehoľnou sestrou? Ani ma nenapadne! Je to môj život a ja o ňom rozhodujem! Je to akýsi druh nového náboženstva, lebo ak ja sám som všetko vo všetkom, prečo by som mal svoj život odovzdať niečomu alebo niekomu väčšiemu ako som ja? Nič väčšie, predsa, ako som ja, nejestvuje! Tu je kráľovstvo praktického materializmu, ktorý sa prudko zráža s Kráľovstvom Božím. Veď Krista nemôže poznať ani nasledovať človek, pre ktorého je život iba o zábave, vzrušení, o hľadaní uspokojenia, o užívaní“. Pripomeňme si ďalej, že „nasledovanie Panny Márie je pre nás znakom útechy, že náš život a udalosti nášho života, všetko, čo dobré konáme, ani smrťou nezanikne, ale všetko bude prijaté do Božej lásky a istoty navždy a naveky. V Panne Márii je človek schopný prijať Boha. Ona je Kristov testament“.

Povzbudme sa, aby sme vkladali svoju životnú nádej do toho, čo presahuje tento svet, tam, kde je skutočný večný domov pre každého človeka: Aj dnes sú ľudia, ktorí si uvedomujú, že dosiahnutie neba, teda večného života s Bohom, je najvyššou hodnotou, pre ktorú sa oplatí stratiť všetko. Ako príklad uveďme nitrianskeho emeritného biskupa Jána Chryzostoma kardinála Korca, ktorý bol v čase budovania komunizmu u nás prenasledovaný a väznený. Bol odhodlaný stratiť všetko, aby získal nebo.

Uvedomme si, že môžeme byť naplnení svetlom slávnosti Nanebovzatia Panny Márie, že je to sviatok nádeje. Mária prišla do raja a toto je aj náš osud: my všetci môžeme prísť do raja.⁷ Otázka však znie: ako? Mária sa tam dostala. O Márii evanjelium hovorí: „...**uverila, že sa splní, čo je povedal Pán**“ (Lk 1,45). Teda Mária uverila, odovzdala sa Bohu a celá sa vložila do Pánovej vôle. Týmto spôsobom sa priamou cestou dostala do raja. Veriť, odovzdať sa Pánovi a jeho vôli: toto je to najdôležitejšie. Môžeme hovoriť o celej tejto ceste viery, ale len

⁷ Porov.: Generálna audiencia Benedikta XVI.: Meditácia – život v kontakte s Bohom TK KBS, RV pd, Ľr; dj Vatikán (17. augusta, RV)

o jednom malom aspekte života modlitby, ktorým je život v kontakte s Bohom, teda o meditácii a čo je to meditácia.

Znamená to **„pamätať na všetko, čo urobil a nezabúdať na všetky jeho dobrodenia“** (porov. Ž 103,2b). Častokrát vidíme len samé negatíva. Dôležité je však pamätať na pozitívne veci, na dary, ktoré sme od Boha prijali. Musíme byť pozorní na pozitívne znamenia, ktoré pochádzajú od Boha a „pamätať“ na ne. Hovoríme teda o jednom type modlitby, ktorý sa v kresťanskej tradícii nazýva „vnútorná modlitba“. My zvyčajne poznáme len slovnú modlitbu, prirodzene však aj myseľ a srdce musia byť v nej prítomné. Teraz však hovoríme o meditácii, ktorá nie je slovnou, ale je spojením našej mysle s Božím srdcom. A Mária je veľmi reálnym vzorom: evanjelista Lukáš opakuje, s ohľadom na Máriu, že „zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich“ (Lk 2,19; porov. 2,51b). Nezabúda a je pozorná na všetko to, čo jej Pán povedal a urobil.

Medituje o tom, čiže tieto veci vždy viac a viac prehľbuje vo svojom srdci.

Tá, ktorá uverila v anjelovo zvestovanie, sa stala nástrojom, aby sa večné Slovo Najvyššieho mohlo vteľiť. Ona prijala do svojho srdca zázrak ľudsko-božského narodenia, meditovala o ňom, rozjímalá o tom, čo Boh v nej realizoval, aby nakoniec prijala Božiu vôľu do svojho života a odpovedala na ňu. Mystérium vtelenia Božieho syna a Máriinho materstva je také veľké, že si vyžaduje proces zvnútorňovania – nie je to iba fyzická skutočnosť, ktorú Boh vykoná, ale si vyžaduje zvnútorňovanie z Máriinej strany – ktorým sa snaží prehĺbiť poznanie, pochopiť zmysel, ako aj jednotlivé komplikácie a zápletky. Tak, deň po dni, v tichu každodenného života Mária neustále uchovávala vo svojom srdci nastávajúce obdivuhodné udalosti, ktorých bola svedkom, až po poslednú skúšku na Kríži a slávu Vzkriesenia. Mária žila

svoju existenciu – všetky každodenné povinnosti, celé svoje poslanie matky – v plnosti, no vedela však v sebe vyčleniť vnútorný priestor na meditovanie o Božej vôli a jeho slovách; o tom všetkom, čo sa uskutočnilo v Nej samotnej, ako aj o mystériách života jej Syna.

V dnešnej dobe sme pohltení mnohými aktivitami a povinnosťami, obavami a problémami; často máme tendenciu vyplniť všetok priestor dňa bez toho, aby sme si ponechali chvíľu na zamyslenie a duchovnú obživu kontaktu s Bohom. Mária nás učí, ako je

potrebné nájsť v našich dňoch, popri všetkých aktivitách, momenty rozjímania a uvažovania nad tým, čomu nás chce Pán naučiť, o tom, ako je prítomný a ako pôsobí vo svete a v našom živote: byť schopný zastaviť sa na chvíľu a meditovať. Sv. Augustín prirovnáva meditáciu nad Božími tajomstvami k prijímaniu pokrmu a používa sloveso „prežúvať“, ktoré sa vyskytuje v celej kresťanskej tradícii. Božie tajomstvá tak majú neustále rezonovať v nás samých, aby sa v nás udomácnili, a nasýtili nás tak, ako jedlo ktoré je nevyhnutné pre náš život. A sv. Bonaventúra odvolávajúc sa na slová Svätého písma hovorí, že „je potrebné neustále prežúvať, aby sa vrelý zápal duše mohol upevniť.“⁸ Meditovať teda znamená vytvoriť v nás stav sústredenia, vnútorného ticha, potrebného na uvažovanie a prijímanie tajomstiev našej viery a na vnímanie toho, čo Boh koná v nás, a nie len na veci, ktoré prichádzajú a odchádzajú. Toto prežúvanie môžeme robiť rôznymi spôsobmi. Napríklad, môžeme si vziať krátky úryvok zo Svätého písma, predovšetkým z Evanjelia, zo Skutkov apoštolov alebo listov apoštolov, či prečítať si pasáže nejakého duchovného autora, ktorý je nám blízky, a ktorý približuje realitu Boha v dnešnej dobe. Možno si nechať poradiť aj od spovedníka alebo duchovného vodcu, premýšľať, pozastaviť sa nad tým, čo sme čítali usilujúc sa porozumieť tomu, čo prečítaný text hovorí mne, čo mi hovorí dnes, otvoriť svojho ducha tomu, čo mi chce povedať Pán a čo ma chce naučiť. Aj modlitba svätého ruženca je meditáciou: opakujúc „Zdravas Mária“ sme pozvaní k uvažovaniu a reflexii nad tajomstvom, ktoré sme vyslovili. Ale môžeme sa zaoberať i nejakou intenzívnou duchovnou skúsenosťou; nad slovami, ktoré sa nás dotkli počas účasti na nedeľnej Eucharistii. Takže vidíte, existuje mnoho spôsobov ako meditoval, a tak nadviazať kontakt s Bohom, priblížiť sa k Bohu, a tak kráčať po ceste do raja.

Vytrvalosť vo venovaní času Bohu je kľúčovým prvkom pre náš duchovný rast; sám Pán nám dá zakúsiť svoje tajomstvá, svoje slová, svoju prítomnosť a svoje pôsobenie. Dá nám okúsiť, aké je pekné to, keď Boh k nám hovorí; umožní mi hlbšie chápať to, čo chce odo mňa. A toto je nakoniec cieľom našej meditácie: zverovať sa stále viac do Božích rúk, s dôverou, s láskou a s istotou, že iba v plnení jeho vôle sme skutočne nakoniec šťastní. To je náplň i nášho uvažovania.

⁸ Porov.: Coll. Hex In, ed. Quaracchi 1934, s. 218

4. Boha počúvať vždy a všade...

Ak chceme počúvať Boha, je potrebné, aby sme boli pokorní. Aby sme otvorili srdcia a chceli počúvať. Kríž je symbolom smrti nádeje a lásky. Každý z nás má svoje predstavy o živote ktoré nás majú premieňať. Ale postupne zisťujeme, že nám niečo neustále tieto naše plány narúša. Je to niečo, čo sa nám postaví do cesty. Ľudskou reakciou je boj. Snažíme sa prekážku odstrániť. Ak nám utrpenie dáva zmysel, dá sa to vydržať. Pozrime len na športovcov alebo študentov pred skúškou. Trpia, ale má to zmysel. Ale to nie je kríž. Krížom v našom živote môže byť i alkoholik, narkoman, či ľudia v práci, ktorí mi robia napriek. Je to pohoršenie kríža. Boh sa zjavil v Synovi, ktorý zomrel na kríži. Prečo to neurobil ako triumfujúci kráľ? Mohol byť pokoj a všetci by sa mu podriadili. Ale on prijal kríž. Je to preto, že Boh nám ukazuje, že ideme zlým smerom. Naše hodnoty, alebo to, čo si myslíme, že sú hodnoty, nie je to, čo je skutočne pre nás potrebné. Hodnoty však nemôžeme prijímať z donútenia. Pohoršenie kríža spočíva v tom, že Ježiš nemusel trpieť na kríži, ale trpel. Rozhodol sa ho prijať. Pretože miloval. V tom je tajomstvo sila kríža. Len láska ho dokáže vysvetliť. Uvedomme si, že ja si zaslúžim smrť na kríži, nie On. Až toto vedomie nám dáva silu prijať v živote to, čo sa javí kríž. A na to, aby sme mali túto silu a lásku, je potrebné žiť život s Bohom. Je potrebné dať mu v živote príležitosť.“

Pripomeňme si nevyhnutnosť pre každého kresťana nájsť si čas pre Boha, pre modlitbu uprostred mnohých prác našich dní.⁹ Pán sám nám dáva veľa príležitostí, aby sme naňho pamätali. Zastavme sa pri jednom z tých kanálov, ktorý nás môže priviesť k Bohu a tiež pomôcť pri stretnutí s ním: je to cesta umeleckého vyjadrenia, ktorého časťou je „via pulchritudinis“- cesta krásy, a ktorej hlbší význam by dnešný človek mal znovu objaviť.

⁹ Porov.: Generálna audienia Benedikta XVI. 7.augusta 2011. TK KBS, RV pd; dj
Vatikán (31. augusta, RV.

Možno sa nám už pred nejakou sochou, obrazom, veršami poézie alebo časťou hudobného diela niekoľkokrát stalo, že ste vo vnútri zažili dôverné emócie, pocit radosti, jasné vnímanie toho, že pred vami nie je len matéria, kus mramoru a bronzu, maľované plátno, súbor zvukov, ale niečo väčšie, niečo, čo „hovori“, čo je schopné dotknúť sa srdca, komunikovať posolstvo, pozdvihnúť ducha.

Umelecké dielo je výsledkom kreatívnej schopnosti ľudskej bytosti, ktorá si kladie otázky pred viditeľnou realitou, snaží sa odhaliť jej hlboký zmysel a odovzdávať ho prostredníctvom jazyka, tvarov, farieb a zvukov. Umenie je schopné vyjadriť a zviditeľniť potrebu človeka ísť nad rámec toho, čo vidí, poukazuje na smäd a hľadanie nekonečna. Ba viac, sú to akoby otvorené dvere k nekonečnu, ku kráse a pravde, ktorá prekračuje všednú každodennosť. Umelecké dielo môže otvoriť oči mysle a srdca, pozdvihnúť nás k výšinám.

Jestvujú umelecké vyjadrenia, ktoré sú skutočnými cestami k Bohu, Najvyššej kráse, ba čo viac, sú pomôckou rastu vo vzťahu k nemu v modlitbe. Ide o diela, ktoré sa rodia z viery a vyjadrujú vieru. Napríklad, keď navštívime gotickú katedrálu, sme okúzlení vertikálnymi líniami, ktoré sa ťahajú smerom k nebu a priťahujú náš pohľad a nášho ducha, zatiaľ čo sa zároveň cítime malí, avšak túžiaci po plnosti. Alebo keď vstúpime do románskeho kostola: sme spontánne pozvaní k sústredenosti a modlitbe. Vnímame, že v týchto nádherných priestoroch je akoby ukrytá viera celých generácií. Alebo keď počúvame nejakú časť sakrálnej hudby, ktorá rozochveje struny nášho srdca, náš duch sa akoby rozšíri a pomôže nám obrátiť sa k Bohu.

V myslí si môžeme pripomenúť nejaký koncert napríklad ako v Mníchove Leonard Bernstein dirigoval dielo Johanna Sebastiana Bacha. Mnohí a to nielen v tomto prípade hovorili, že cítili skladateľa jeho silu ducha a hovorili, priam boli vtiahnutí chváliť Boha a ďakovať Bohu. Aj inoveriaci či neveriaci, napríklad luteránsky biskup Mníchova, po vypočutí tejto skladby spontánne povedal, že je skutočne pravdivá a silná viera i krása, ktorá vyjadruje neodolateľnú prítomnosť Božej pravdy.

Aj iný pohľad:

Ako často sú obrazy alebo fresky plodom viery umelcov. Tvary, farby, svetlo nás podnecujú priamo k myšlienkam na Boha a vyvolávajú v nás túžbu dosiahnuť zdroj každej krásy. Je stále hlbokou pravdou to, čo napísal veľký umelec Marc Chagall, že maliari počas celých stáročí namáčali svoj štetec vo farebnom základe (farebnej abecede), ktorým je Biblia.

A do tretice:

Koľkokrát potom umelecké vyjadrenia môžu byť príležitosťou, aby sme si pripomenuli Boha, aby nám pomohli v modlitbe alebo tiež k obráteniu srdca! Paul Claudel, slávny básnik, dramatik a francúzsky diplomat, v Bazilike Notre Dame v Paríži v roku 1886, práve počúvajúc spev Magnificat počas vianočnej omše, cítil Božiu prítomnosť. Nevkročil do kostola z dôvodu viery, ale vstúpil tam práve kvôli tomu, aby hľadal argumenty proti kresťanom, a predsa Božia milosť zasiahla jeho srdce.

Dnes, po tejto udalosti sa môžeme ponoriť do seba a objaviť význam tejto cesty aj pre modlitbu, pre náš živý vzťah k Bohu. Mestá a krajiny po celom svete uchovávajú umelecké diela, ktoré vyjadrujú vieru a pozývajú ku vzťahu k Bohu. Návšteva umeleckých miest potom nie je len príležitosťou pre kultúrne obohatenie, aj keď i pre toto, ale môže byť tiež momentom milosti, podnetom k posilneniu nášho vzťahu a dialógu s Pánom, k zastaveniu sa a premýšľaniu – na ceste z jednoduchej vonkajšej reality k hlbšej realite, ktorá sa vyjadruje tu – lúč krásy, ktorý sa nás dotkne, ktorý nás akoby vnútorne „poraní“ a vyzýva nás vystúpiť k Bohu.

Pripomeňme si slová Žalmu 27: **„O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, aby som pociťoval nehu Pánovu a obdivoval jeho chrám“** (Ž 27,4).

Dúfame, že Pán nám pomôže kontemplovať svoju krásu ako v prírode, tak aj v umeleckých dielach, a tak dotknutí svetlom jeho tváre aj my sa staneme svetlom pre našich blízkych.

.....

V dnešnej katechéze si priblížime žalm so silným kristologickým podtónom, ktorý neustále sprevádza popisy Ježišovho umučenia s jeho dvojitou dimenziou pokory a slávy, smrti a života. Je to žalm 22 (podľa hebrejskej tradície), alebo 21 (podľa grécko-latinskej tradície). Ide o skormútenú a dojemnú modlitbu plnú ľudskosti a zároveň teologického bohatstva, ktoré z neho robia jeden z najčastejšie modlených i študovaných žalmov celého žaltára. Ide o dlhú poetickú kompozíciu. My sa pozastavíme najmä pri jeho prvej časti založenej na náreku, aby sme tak prehľadali niektoré dôležité dimenzie modlitby k Bohu.

Tento žalm nám predstavuje nevinného človeka, prenasledovaného a obklúčeného svojimi protivníkmi, ktorí ho chcú usmrtiť. On sa utieka k Bohu najskôr bolestným nárekom, ktorý sa však – vďaka viere – mysteriózne nakoniec mení na vzdávanie chvály. Vo jeho modlitbe sa prelína tiesnivá skutočnosť prítomnosti a potešujúca spomienka na minulosť, v bolestivom uvedomení si svojej beznádejnej situácie. Nechce sa však zrieknuť nádeje. Jeho úvodné zvolanie je dovolávaním sa Boha, ktorý sa zdá vzdialený; ktorý neodpovedá a akoby ho opustil: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? Slová môjho náreku sú ďaleko od toho, kto by ma zachránil. Bože môj, volám vo dne, a nečuješ; volám v noci, a nenachádzam pokoja. (vv. 2-3)

Boh mlčí a toto ticho trýzni vnútro modliaceho sa, ktorý neustále volá, prosí, avšak bez nachádzania odpovede. Neustále sa striedajú dni a noci, pokračuje aj neúnavné hľadanie odpovede, ktorá však stále chýba. Modlitba je žiadosťou o vypočutie a o odpoveď; je snahou o nadviazanie kontaktu; je hľadaním vzťahu, ktorý by mohol darovať trochu útechy, či záchranu. No, ak Boh neodpovedá, prosba o pomoc sa stráca v prázdne a samota sa stáva neznesiteľnou. I napriek tomu prosiaci v našom žalme – v tomto úplnom odovzdaní sa – v úplnej dôvere a viere trikrát nazýva Pána „môj Boh“.

Napriek tomu – ako sa zdá – že Pán úplne prerušil svoj vzťah, Žalmista tomu neverí. Prosí o zdôvodnenie tohto nepochopiteľného opustenia, no predsa tvrdí, že „jeho“ Boh ho nemôže opustiť.

Ako je známe, úvodné zvolanie žalmu – Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? – je prevzatý do evanjelií podľa Matúša a Marka ako výkrik Ježiša zomierajúceho na kríži (porov. Mt 27,46; Mk 15,34). Vyjadruje celé zúfalstvo Mesiáša, Božieho syna, ktorý čelí dráme smrti, čiže skutočnosti úplne protirečiacej Pánovi života. Opustený takmer všetkými svojimi priateľmi, zradený a zapretý učeníkmi, obkolesený ľuďmi, ktorí ho urážajú, sa Ježiš nachádza ubitý váhou poslania, ktoré musí splniť prostredníctvom pokorenia a sebazničenia. Preto volá k Otcovi a v tomto utrpení prijíma na seba bolestivé slová žalmu. Avšak jeho výkrik nie je beznádejný, takisto ako nebol taký ani výkrik žalmistu, ktorý vo svojej modlitbe prechádza strastiplnou cestou, ktorá však nakoniec vyústi do perspektívy vzdávania chvál a do dôvery v Božie víťazstvo. A keďže v hebrejskom spôsobe používania citovať začiatok žalmu znamená odvolávať sa na celú báseň, Ježišova mučivá modlitba – hoci si zachováva svoj charakter nevýslovného utrpenia – s istotou sa otvára pre oslávenie. „Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ (Lk 24,26). Svojím umčením v poslušnosti Otcovi, Pán Ježiš prechádza opustením a smrťou, aby dosiahol život a daroval ho všetkým veriacim.

Po tomto úvodnom prosebnom zvolaní v našom žalme 22 (21) nasleduje – vo veľmi bolestnom kontraste - spomienka na minulosť:

V teba dúfali naši otcovia; dúfali a vyslobodil si ich. Ku tebe volali a boli spasení, v teba dúfali a zahanbení neboli. (vv. 5-6) Ten Boh, ktorý sa teraz javí Žalmistovi taký vzdialený, je však milosrdný Pán, s ktorým mal Izrael vo svojich dejinách neustále skúsenosti. Ľud, do ktorého patrí aj náš modliaci sa, bol objektom Božej lásky a môže dosvedčiť jeho vernosť. Počnúc praotcami, potom Egyptom a dlhým putovaním po púšti, usadením sa v Zaslúbenej zemi a kontaktom s agresívnymi

a nepriateľskými národmi, až po temnotu exilu... celé biblické dejiny sú dejinami prosby o pomoc zo strany vyvoleného ľudu a spásonosných odpovedí zo strany Boha. Žalmista sa odvoláva na neotrasiteľnú vieru svojich predkov, ktorí „dúfali“ – trikrát je použité toto sloveso – a nikdy neboli zahanbení. Teraz sa však zdá, akoby táto reťaz dôverných prosieb a Božích odpovedí bola prerušená. Situácia Žalmistu však akoby odporovala celým dejinám spásy, urobiac tak jeho aktuálnu situáciu ešte viac bolestnou.

No Boh nemôže poprieť sám seba, a tak keď sa modlitba vráti k opisu ťažkej situácie modliaceho sa, privádza Pána k zmilovaniu sa a k zasiahnutiu, tak ako vždy urobil v minulosti. Žalmista sa definuje ako „no ja som červ, a nie človek, ľuďom som na posmech a davu na opovrhnutie“ (Ž 22,7), vysmievajú sa mu, uškŕňajú sa (porov. v. 8) a napádajú jeho vieru: „Úfal v Pána, nech ho vyslobodí, nech ho zachráni, ako ho má rád“ (v. 9). Pod týmito útokmi výsmechu, irónie a opovrhnutia akoby prenasledovaný človek strácal vlastnú ľudskosť, podobne ako Pánov služobník opísaný v Knihe proroka Izaiáša (porov. Iz 52,14; 53,2b-3). A ako prenasledovaný spravodlivý v Knihe múdrosti (porov. 2,12-20), ako Ježiš na Kalvárii (porov. Mt 27,39-43), žalmista vidí, že pochybujú o jeho vzťahu s jeho Pánom, v krutom a sarkastickom zdôrazňovaní, a to mu spôsobuje ešte väčšiu bolesť: Božie ticho, jeho zdanlivá neprítomnosť. Boh však bol prítomný v samotnej existencii modliaceho sa s nepochybnou blízkosťou a starostlivosťou. Žalmista to pripomína Pánovi: „Veď ty si ma vyviedol z lona a na prsiach matky si mi dal spočinúť. Od samého zrodu som odkázaný na teba“ (vv. 10-11a). Pán je Bohom života, vďaka ktorému sa rodí novorodenec, On ho prijíma a stará sa oň s otcovskou láskou. Tak ako najskôr pripomína Božiu vernosť v dejinách svojho ľudu, teraz modliaci sa pripomína svoje vlastné osobné dejiny vzťahu s Pánom, počnúc mimoriadne dôležitým okamihom začiatku života. Tak, napriek dezolátnej súčasnej situácii, žalmista vyznáva Božiu blízkosť a lásku, ktoré sú také mimoriadne, že môže zvolať vo vyznaní plnom viery a nádeje: „Ty si môj Boh, odkedy ma mať povila“ (v. 11b).

Nárek sa teraz stáva skormútenou prosbou: „Nevzdáľuj sa odo mňa, lebo sa blíži ku mne nešťastie a nieta, kto by mi pomohol“ (v. 12). Jediná blízkosť, ktorú Žalmista vníma a ktorá ho desí, je blízkosť nepriateľov. Je teda potrebné, aby sa Boh stal blízkym a pomohol, pretože nepriatelia obkolesujú modliaceho sa, obkľúčujú ho, a sú ako mohutní býci, ako levy, ktoré otvárajú papule, aby revali a plienili (porov. vv. 13-14). Úzkosť mení vnímanie nebezpečenstva, zväčšujúc ho. Protivníci sa zdajú neporaziteľnými, stali sa zúrivými a nebezpečnými zvieratami, kým Žalmista je ako malý červ, nemohúci, bez akejkolvek ochrany. Ale tieto obrazy, použité v Žalme, slúžia i na vyjadrenie toho, že keď sa človek stáva násilníckym a napáda brata, prevládne v ňom niečo zverské, zdá sa, že stráca ľudskú podobu; násilie v sebe má vždy niečo beštiálne a iba spasiteľský zásah Boha môže navrátiť človeka k jeho ľudskosti. Teraz pre Žalmistu, objekt toľkej zúrivej agresie, zdanlivo nie je viac úniku, a smrť si ho začína privlastňovať: „Rozlievam sa sťa voda a uvoľňujú sa vo mne všetky kĺby [...] podnebie mi vysychá ako črepiny a jazyk sa mi lepí k hrtanu [...] delia si moje šaty a o môj odev hádžu lós“ (vv. 15,16,19). Dramatickými obrazmi, ktoré nachádzame v rozprávaní o Kristovom umučení, sa opisuje rozpad tela odsúdeného a neznesiteľná vyprahnutosť, ktorá mučí umierajúceho a ktorá nachádza dozvuk v Ježišovej prosbe: „Žízňim“ (Jn 19,28), aby sa dospelo k definitívnemu gestu katov, ktorí – ako vojaci pod krížom – si rozdelili šaty obete, pokladanej už za mŕtvu (porov. Mt 27,35); Mk 15,34; Lk 23,34; Jn 19, 23-24).

Hľa, opäť zaznieva žiadosť o bezodkladnú pomoc: „Ale ty, Pane, nevzdáľuj sa odo mňa, ty, moja sila, ponáhľaj sa mi na pomoc. (...) Vyslobod' ma“ (vv. 20.22a). Toto je výkrik, ktorý otvára nebesia, pretože je vyjadrením viery, istoty nad všetky pochybnosti nad všetku temnotu a zúfalstvo. Nárek sa mení, necháva miesto vzdávaniu chvály v okamihu prijatia záchrany: „Ty si ma vyslyšal. Tvoje meno chcem zvestovať svojim bratom a uprostred zhromaždenia chcem ťa velebiť“ (vv. 22c-23). Tak sa žalm otvára vzdávaniu

vd'aky veľkému záverečnému hymnu, ktorý zahŕňa celý ľud veriacich v Pána, liturgické zhromaždenie i nasledujúce generácie (porov. vv. 24-32). Pán prišiel na pomoc, zachránil úbožiaka a ukázal mu svoju milosrdnú tvár. Smrť a život sa prelínajú v neoddeliteľnom mystériu. Život však triumfuje, Boh spásy sa ukázal ako nepopierateľný Pán, ktorého celá zem bude oslavovať a ktorému sa budú všetky rodiny národov klaňať. To je víťazstvo viery, ktoré môže premeniť smrť na dar života, priepasť bolesti na prameň nádeje.

Drahí bratia a sestry, tento žalm nás priviedol na Golgotu, k Ježišovmu krížu, aby sme opäť prežili jeho umučenie a zdieľali radosť z jeho vzkriesenia. Nechajme sa teda preniknúť svetlom veľkonočného mystéria aj vtedy, keď cítime zdanlivé opustenie nášho Pána, a ako emauzskí učeníci sa naučme rozlišovať skutočnosť od zdaní, spoznajúc cestu vyvýšenia skrze pokorenie a plné zjavenie života skrze smrť na kríži. Tak, vkladajúc celú našu dôveru a našu nádej v Boha Otca, v každej úzkosti ho budeme môcť aj my s vierou prosiť a naše volanie o pomoc sa premení na chválospev.

Modlitba za uzdravenie

Ježišu, ty si prišiel kvôli chorým a hriešnym. Preto sa teraz obraciam k tebe a chcem ťa poprosiť, aby si mi uzdravil dušu i telo. Ty vieš Ježišu, že hriech rozbíja a rozodiera celú ľudskú bytosť, že ničí medziľudské vzťahy a vzťahy s tebou. Ale pred tebou nejestvuje nijaký hriech ani choroba, ktoré by si nemohol odohnať svojím všemohúcim slovom. Nejestvuje rana, ktorú by si nemohol zaceliť... Mária, ty si ma pozvala, aby som sa modlil za uzdravenie. Teraz ti chcem urobiť. Preto ťa prosím, sprevádzaj svojou vierou moju modlitbu! Modli sa teraz so mnou, aby som bol hodný vyprosiť si milosti pre seba i pre druhých, ktorí sú chorí a slabí!

1. Príd', Pane!

„Potom nastúpil na loďku a jeho učeníci ho nasledovali. Na mori sa zrazu strhla taká búrka, že sa vlny prevaľovali cez loďku a on spal. Pristúpili k nemu a zobudili ho slovami: „Pane zachráň nás, hynieme!“ On im povedal: „Čo sa bojíte vy maloverní?!“ Potom vstal, pohrozil vetru i moru a nastalo veľké ticho. Ľudia žasli a hovorili: „Ktože je tento, že ho vietor i more poslúchajú?“ (Mt 8, 23-27)

Ježišu, ty si vstúpil do búrky sveta. Vošiel si do loďky každého života. Si prítomný, lebo tvoje meno je: Emanuel, Boh s nami, Boh pre nás! Preto ťa teraz prosím, vstúp do môjho života! I keď loďka môjho života je rozhojdaná. Vstúp do môjho vedomia a podvedomia! Vstúp, Ježišu, do hĺbky mojej bytosti. Hyniem! Povstaň, Pane, a povedz môjmu nepokoju, nech sa utíši, prikáž smrtonosným vlnám okolo mňa, nech prestanú hroziť! Povedz iba slovo, nech sa upokojí moje srdce, aby mohlo počuť tvoje Božské a stvoriteľské slovo!

(Zostaň ticho!)

Príd' Ježišu aj do loďky mojej rodiny a celého sveta. Nech ťa prebudia naše výkriky! Vystri ruku, aby nastala tíšina: Príd', Pane Ježišu, príd'! Vstúp tam, kde som najväčšmi zranený... Vojdi, Ježišu, aj do tých lodiek života, ktoré sú pripútané k zlým návykom, k drogám, k alkoholizmu, k telesným pôžitkom a nehýbu sa napred! Ježišu, utíš búrku! Daj, aby všetci počuli tvoj hlas, ktorý im prinesie pokoj!

2. Rozhodnutie

Ježišu, ty si v loďke môjho života. Ty si môj Boh, tebe sa klaniam, teba oslavujem, lebo len ty si jediný svätý, ty si jediný Pán. Verím v teba a s dôverou sa ti celý odovzdávam. Rozhodujem sa pre tvoju lásku a tvoje milosrdenstvo. S tebou a tvojou Matkou volám: v zdraví a v chorobe, v úspechu a neúspechu, v radosť i smútku, v živote i smrti, v prítomnosti i vo večnosti nech sa plní tvoja vôľa!

Ježišu, bol som nerozhodný, keď šlo o dobro, konal som podľa svojej vôle a tak som sa zranil. Vylieč ma z nevery a odporovaní, ktoré vznikali, keď som nechápal Otcovu vôľu.

Mária, vypros mi milosť, nech je moje rozhodnutie konečné! Pomôž, nech honikdy neodvolám, ale zostanem verný! (Ticho!)

3. Zriekanie

Ježišu, zriekam sa každého hriechu. Zriekam sa satana, každého jeho pokušenia, jeho lží a sľubov. Zriekam sa neochoty odpúšťať a nenávisť, sebeckého a pyšného života. Zriekam sa všetkých želaní, ktoré ma zvádzajú, aby som zabudol na Otcovu vôľu. Zriekam sa každej duchovnej choroby a nedbalosti, aby si ty, Ježišu, mohol vojsť do môjho bytia.

Mária, Matka, pomôž mi, aby som vo svojom živote rozmliaždil hlavu satana!

4. Modlitba za lásku

„Počuli ste, čo bolo povedané: - Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa. – Ale ja vám hovorím: - Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca.“ (Mt. 5,43-44)

Ježišu, ty vyzývaš k láske... Priznávam sa ti, že moja láska je slabá. Uzdrav ma z rán nelásky a všetkých hriechov, ktoré mi zabraňujú, aby som ťa nadovšetko miloval, ó Bože môj! Vylieč mi srdce z bolestného dedičstva, ktoré som si priniesol na tento svet pre hriechy sveta a mojich rodičov! Zbav moju dušu všetkých záťaží, ktoré sa vo mne nahromadili za detstva a mladosti! Nech oheň lásky, zapálený milosťou uzdravenia, zničí vo mne každú tmu, každé zlo! Učiň, aby som bol schopný celkom milovať, milovať celým srdcom všetkých ľudí a tak aj takých, ktorí ma urazili! Tak často som, Ježišu, pociťoval slabosť svojej lásky pri odpúšťaní urážok. Odpusť mi závisť a žiarlivosť, ktorými som zaťažoval seba i druhých!

Uzdrav moju vieru v teba! Nech milosť dôvery odstráni každú nedôveru a každý zdroj strachu! Uzdrav ma z bezbožných slov, myšlienok a skutkov!

Ježišu, uzdrav lásku v mojej rodine, nech je taká aká bola v tvojej rodine! Uzdrav lásku medzi manželmi, medzi deťmi a rodičmi, medzi zdravými a chorými... Ježišu, vylieč lásku všetkých ľudí celého sveta!

(Ticho! Modli sa v duchu za milosť lásky k osobe, ku ktorej počas modlitby necítiš lásku, alebo si jej neodpustil!)

5. *Modlitba za uzdravenie duše*

Ježišu, teraz ti ďakujem aj za svoju dušu!

Všetky následky hriechu sa odrážajú na mojej duši. Preto som často nervózny a agresívny. Často som netrpelivý a pomstivý. V mojej duši sa usadili zlé návyky, zostali v nej jazvy a rany, ktoré mi sťažujú lásku k druhým. Usadili sa skúsenosti, pre ktoré som toľkokrát nedôverčivý.

Ježišu, očisť mi podvedomie! Vstúp svojím svetlom do môjho podvedomia, aby v ňom nikdy nezavládla tma. Dotkni sa silou svojej milosti aj tých oblastí duše, v ktorých sa nahromadila závišť pre materiálne veci, z ktorých vychádza strach! Očisť ma, nech je aj môj duch otvorenejší k tebe!

Uzdrav ma z nedôvery k tebe a tvojmu slovu! Ježišu, prosím ťa, uzdrav ma zo všetkých šokov a tráum, ktoré sú následkami neúspechov a nesplnených želaní. Uzdrav ma z každej vnútornej tmy a zahoj rany v hĺbke môjho podvedomia! Nech sa moje podvedomie upokojí v tebe, Ježišu!

Teraz ťa prosím aj za duševne chorých a zaťažovaných. Odním im bremená a očisti rany, z ktorých sa vyvíjajú duševné choroby! Ochráň deti, ktoré zdedili ťažké duševné bremená. Vylieč z každej rozdvojenosti osobnosti, z depresie a strachu, z každej neurózy a psychických stavov!

Vylieč tiež všetkých, ktorí duševne ochoreli pre neúspechy v rodine, v štúdiu a v práci. Vzdiaľ od nich myšlienky na samovraždu a oslobod' ich od každej myšlienky na násilnosti!

Ježišu, buď Pánom našich duší! Vylieč všetkých, ktorí sa zaoberali čiernou mágiou! Oslobod' ich od všetkých následkov špiritizmu a čarov! Utiš každú dušu a vráť jej pokoj!

6. *Modlitba za uzdravenie tela*

„Keď sa zvečeralo, priniesli k nemu mnohých posadnutých zlými duchmi a on slovom vyhánal duchov a uzdravoval všetkých chorých, aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš: „On vzal na seba naše slabosti a niesol naše choroby.““ (Mt 8, 16-17)

Ježišu, uzdrav mi telo. Hľa, tu som pred tebou so svojimi fyzickými bolesťami a nebezpečenstvom, ktoré hrozí môjmu telu. Vylieč ma z chorôb, ktoré teraz pôsobia na môj organizmus. (Spomeň vlastnú chorobu!)

Ochráň ma pred každou chorobou!

Ak je tvojou vôľou, aby som niesol kríž choroby, potom tento kríž prijímam a prosím ťa o milosť, aby som ho niesol s láskou! Ježišu, teraz ťa prosím o uzdravenie členov mojej rodiny a príbuzných! (Tu spomeň ich mená!)

Ježišu, prosím ťa, ak je Otcovou vôľou aby trpeli, potom im daj sily, aby niesli s láskou svoje kríže!

Uzdrav všetkých chorých na svete! Ochráň svet pred epidémiami a nevyliciteľnými chorobami! Ježišu, vylieč nás jedným slovom zo všetkých chorôb, lebo ty si prišiel na to, aby si ich vzal na seba a aby si násspasil!

Nebeský Otče, vďaka ti, že si ma stvoril, že si ma cez svojho Syna vykúpil. Vďaka ti, že ma teraz cez neho uzdravuješ na tele i na duši. Nech sa požehnanie pokoja a lásky, zmierenia a dôvery vyleje na mňa, na moju rodinu, na celý svet a celú Cirkev. Nech naša Matka Mária vyprosí spolu s nami od tvojej otcovskej dobroty všetko, čo potrebujeme pre dušu i telo!

Nech sa tak stane!

Amen!

.....

Sv. Ján od Kríža - VÝSTRAHA, PROTI SEBE SAMÉMU A PROTI NÁSTRAHÁM ZMYSLOVOSTI.

/napísal to pre svojich spolubratov a spolusestry karmelitánskeho rádu, ale aj laikom má v určitom zmysle čo povedať/:

Prvá výstraha spočíva v tom, aby si pochopil, že do kláštora si prišiel iba preto, aby ťa všetci cvičili a formovali a aby si sa tak zbavil všetkých nedokonalostí a nepokoja, ktoré ti môže spôsobiť povaha, alebo správanie rehoľníkov; aby si z každej situácie získal nejaký úžitok, treba, aby si všetkých v kláštore pokladal za povolaných formovať ťa, čo naozaj sú. Jedni ťa majú formovať slovom, iní svojimi skutkami, iní zasa myšlienkami proti tebe, a ty sa im musíš vo všetkom poddávať, ako sa poddáva socha tomu, kto ju otesáva, i tomu, kto ju maľuje, alebo tomu kto ju pozlacuje. Ak to nebudeš dodržiavať, nedokážeš premôcť svoju zmyslovosť a city, ani nebudeš vedieť dobre nažívať v kláštore s rehoľnými spolubratmi, ani nedosiahneš svätý pokoj a neoslobodíš sa od mnohých pokleskov a neprávostí.

.....

Benedikt XVI. na audiencii: Krista spoznáваме ako živú Osobu práve v Cirkvi TK KBS, RV mk

Vatikán 3. októbra (RV) - Dnešná generálna audiencia sa konala na Námestí sv. Petra. Svätý Otec v katechéze nadviazal na tému liturgie ako prameňa modlitby, s ktorou začal minulý týždeň. Zdôraznil, že hoci ide v modlitbe o priateľský vzťah s Bohom, modlitba nie je individualistická. Katechézu prinášame v plnom znení.

"Drahí bratia a sestry,

v minulej katechéze som začal hovoriť o jednom z najdôležitejších prameňov kresťanskej modlitby: je ním svätá liturgia, ktorá - ako hovorí Katechizmus Katolíckej Cirkvi - je „účasťou na Kristovej modlitbe, ktorou sa Kristus obracia na Otca v Duchu Svätom. Každá kresťanská modlitba nachádza v

liturgii svoj prameň a svoj cieľ“ (č. 1073). Dnes by som chcel, aby sme sa spoločne spýtali: venujem dostatočný priestor modlitbe? A najmä: aké miesto má v mojom vzťahu s Bohom liturgická modlitba, predovšetkým svätá omša, ktorá je účasťou na spoločnej modlitbe Cirkvi, Kristovho tajomného Tela?

Pri hľadaní odpovede na túto otázku musíme pamätať predovšetkým na to, že modlitba je živým vzťahom Božích synov so svojim nekonečne dobrým Otcom, s jeho Synom Ježišom Kristom a s Duchom Svätým (por. ibid. 2565). Život modlitby teda spočíva v pravidelnom, vedomom zotrvávaní v Božej prítomnosti, vo vzťahu s Bohom prežívanom podobným spôsobom, akým žijeme naše každodenné vzťahy, teda vo vzťahoch s najdrahšími členmi rodiny a s dobrými priateľmi. Ba čo viac, vzťah s Pánom je práve ten vzťah, ktorý je svetlom pre všetky naše ostatné vzťahy. Toto spoločenstvo života s Trojjediným Bohom je možné vďaka krstu, ktorým sme boli začlenení do Krista: prostredníctvom neho sme sa s Kristom zrástli (por. Rim 6,5).

A naozaj: len v Kristovi môžeme hovoriť s Bohom ako jeho deti, inak by to nebolo možné - ale v spoločenstve so Synom môžeme povedať to isté, čo vyslovil on sám: „Abba – Otče“. V spoločenstve s Kristom poznávame Boha ako skutočného Otca (por. Mt 11, 27). Práve kvôli tomu je kresťanská modlitba neprestajným, stále novým pohľadom na Krista – „prvorodeného zo všetkého stvorenia“ - v ktorom spočívajú všetky veci (por. Kol 1,15n). Keď sa s ním identifikujem, keď sa s ním zjednocujem, znovu objavujem svoju osobnú identitu - identitu opravdivého syna, ktorý sa pozerá na Boha ako na Otca plného lásky.

Nezabudnime však: Krista objavujeme a spoznávame ako živú Osobu práve v Cirkvi. Ona je „jeho telom“. Túto telesnosť možno pochopiť z biblického rozprávania o mužovi a žene: a stanú sa jedným telom - hovorí Sväté písmo (por. Gn 2, 24; Ef 5, 30n; 1 Kor 6, 16n). Nerozlučný zväzok medzi Kristom a Cirkvou - existujúci vďaka zjednocujúcej sile lásky - neruší „ty“ ani „ja“

vo vzájomnom vzťahu - ale práve naopak - dvíha ich k ešte hlbšej jednote. Nájst' vlastnú identitu v Kristovi znamená vstúpiť s ním do spoločenstva, ktoré ma neumenšuje, ale dvíha k vyššej dôstojnosti, k dôstojnosti Božieho Syna v Kristovi: „Dejiny lásky medzi Bohom a človekom sú založené práve na skutočnosti, že spoločenstvo vôle rastie do spoločenstva myšlienok a citov, a tak naše chcenie a Božie chcenie čoraz viac do seba zapadajú“ (Encyklika Deus Caritas est, 17). Modliť sa znamená dvíhať sa do Božej výšky prostredníctvom postupnej premeny nášho bytia.

Takto, zúčastňujúc sa na liturgiu, prijímame za svoj jazyk matky Cirkvi, učíme hovoriť v ňom a prostredníctvom neho. Samozrejme, ako som už povedal, toto sa deje veľmi postupne, krok za krokom. Musíme sa postupne ponoriť do slov Cirkvi, svojou modlitbou, životom, utrpením, radosťou, myšlienkami. Je to putovanie, ktoré nás premieňa.

Nazdávam sa, že toto zamyslenie nám pomôže odpovedať na otázku, ktorú sme si položili na začiatku: ako sa mám naučiť modliť? Ako môžem rásť v mojej modlitbe? Hľadiac na vzor všetkých modlitieb, na modlitbu Otčenáš, ktorú nás naučil sám Ježiš, vidíme, že prvým slovom v nej je „Otec“ a druhým je slovo „náš“. Moja odpoveď je teda jasná: naučím sa modliť a budem svoju modlitbu živiť obracaním sa na Boha ako na môjho Otca - modliac sa spolu s ostatnými, modliac sa s Cirkvou, prijímajúc dar Božích slov, ktoré sa mi postupne budú stávať stále bližšími a zmysluplnejšími. Dialóg, ktorý Boh otvára s nami a my s ním v modlitbe vždy obsahuje toto „s“: nemožno sa modliť k Bohu individualistickým spôsobom. V liturgickej modlitbe, predovšetkým v Eucharistii - a formovaní liturgiou aj v každej inej modlitbe - nehovoríme viac len my sami ako jednotlivé osoby, ale vstupujeme do množného čísla - teda do Cirkvi, ktorá sa modlí. Musíme premeniť naše „ja“ na spoločné „my“.

Chcel by som upozorniť ešte na ďalšiu dôležitú vec. V Katechizme Katolíckej Cirkvi čítame: „V liturgii Novej zmluvy je každé liturgické slávenie, najmä

slávenie Eucharistie a sviatostí, stretnutím medzi Kristom a Cirkvou“ (č. 1097). To znamená: celebruje „celý Kristus“, celé spoločenstvo, Kristovo telo zjednotené s jeho hlavou. Liturgia teda nie je akousi „seba-manifestáciou“ jedného spoločenstva, ale práve naopak - výjdením zo seba samých, z uzavretosti do seba - a vstupom na veľkú hostinu, vstupom do veľkého spoločenstva, v ktorom nás živí sám Boh. Liturgia naznačuje univerzalitu - a tento univerzálny charakter musí neustále vstupovať do povedomia všetkých ľudí. Kresťanská liturgia je kultom univerzálneho chrámu, ktorým je Vzkriesený Kristus: jeho ramená sú rozťahnuté na kríži, aby pritiahli všetkých do objatia večnej Božej lásky. Je to kult otvoreného neba. Nikdy to nie je len záležitosť jedného spoločenstva na konkrétnom mieste v priestore a v čase. Je dôležité, aby sa každý kresťan cítil naozaj zaradený do tohto univerzálneho „my“, ktoré poskytuje základ a útechu každému „ja“ v Kristovom Tele, ktorým je Cirkev.

Tu si musíme uvedomiť a prijať logiku Božieho Vtelenia: on sa stal blízkym pre nás všetkých. Prišiel medzi nás: vstúpil do ľudskej histórie a do ľudskej prirodzenosti a narodil sa ako jeden z nás. Jeho prítomnosť pokračuje v Cirkvi, v jeho tajomnom Tele. Liturgia teda nie je len spomienkou na minulé udalosti: je živou prítomnosťou Paschálneho Tajomstva Krista, ktorý prekračuje a zjednocuje všetky časy a všetky miesta. Ak by z nášho slávania nebola zrejmá centralita Krista, nebolo by kresťanskej liturgie - lebo ona celkom závisí od Pána a existuje len vďaka jeho stvoriteľskej prítomnosti. Boh koná prostredníctvom Krista a my nemôžeme konať inak, než práve prostredníctvom neho a v ňom. Každý deň v nás musí rásť presvedčenie, že liturgia nie je len naša, nie je to „moja vec“, ale je to Božia činnosť v nás a s nami.

Liturgiu teda neslávi jednotlivec - kňaz alebo veriaci - alebo jednotlivá skupina: liturgia je primárne činnosťou Boha prostredníctvom Cirkvi, ktorá má svoje dejiny, svoju bohatú tradíciu a svoju kreativitu. Táto univerzalita a podstatná otvorenosť vlastná celej liturgii je jedným z dôvodov, pre ktoré

liturgia nemôže byť vytváraná alebo menená jedným spoločenstvom, či expertmi, ale musí byť verná formám univerzálnej Cirkvi.

Aj v liturgii toho najmenšieho spoločenstva je vždy prítomná celá Cirkev.

Preto v liturgickom spoločenstve neexistujú „cudzinci“. Na každom

liturgickom slávení sa zúčastňuje celá Cirkev, nebo i zem, Boh aj ľudia.

Kresťanská liturgia, aj keď sa slávi na konkrétnom mieste, v konkrétnom

čase a predstavuje „áno“ jedného konkrétneho spoločenstva, je vo svojej

povahe katolícka - vychádza od všetkých a vedie ku všetkým - je slávená v

jednote s pápežom, biskupmi a veriacimi všetkých miest a všetkých čias. O

čo viac je naše slávenie oživované týmto vedomím, o to plodnejším spôsobom

sa v ňom uskutočňuje opravdivý zmysel liturgie.

Drahí priatelia, Cirkev sa zviditeľňuje mnohými spôsobmi: v charitatívnej

činnosti, v misijných projektoch, v osobnom apoštoláte, ktorý by mal

uskutočňovať každý kresťan vo vlastnom prostredí. Avšak miestom, kde možno

naozaj naplno zažiť skúsenosť Cirkvi, je práve liturgia. Je to činnosť, o

ktorej veríme, že jej prostredníctvom vstupujeme do kontaktu s Bohom: On

prichádza k nám a my sme ním osvietení. A práve preto - ak v našich

zamysleniach nad liturgiou sústreďujeme svoju pozornosť len na to, ako ju

urobiť príťažlivou, zaujímavou a bohatou, riskujeme, že zabudneme na to, čo

je skutočne podstatné: liturgia sa slávi pre Boha a nie pre nás samých; ona

je jeho dielom; on je jej subjektom - a my sa musíme otvoriť pre neho a

nechať sa viesť ním samotným - a jeho Telom, ktorým je Cirkev.

Poprosme Pána, aby sme sa každý deň učili žiť svätú liturgiu, predovšetkým

Eucharistické slávenie, modliac sa v „množnom čísle“ celej Cirkvi, ktorá

svoj pohľad nezameriava na seba, ale na Boha - a aby sme sa vždy cítili

súčasťou Cirkvi prítomnej na všetkých miestach a vo všetkých časoch.

Ďakujem. "

Na záver dnešnej generálnej audiencie obrátil Benedikt XVI. pozornosť k

svojej štvrtkovej ceste do mariánskej svätyne v Lorete. "Drahí bratia a

sestry, zajtra sa vydám na návštevu do svätyne v Lorete pri príležitosti 50. výročia slávnej púte blahoslaveného pápeža Jána XXIII. na toto mariánskej pútnické miesto pred otvorením Druhého vatikánskeho koncilu. Prosím vás, aby ste sa so mnou spojili v modlitbe. Zverme Matke Božej hlavné cirkevné udalosti, ktoré sa chystáme prežiť: Rok viery a biskupskú synodu o novej evanjelizácii. Kiež Najsvätejšia Panna sprevádza Cirkev v jej poslaní zvestovať evanjelium mužom a ženám našej doby."

Svätý Otec sa dnes prihovril aj slovenským pútnikom: „S láskou vítam slovenských pútnikov, osobitne z Nitry a okolia. Bratia a sestry, posvätný ruženec je modlitbou spoločenstva. Pozývam vás posilňovať túto jednotu s Kristom, s jeho Matkou i medzi sebou navzájom. Všetkých vás zverujem materinskému príhovoru Panny Márie Ružencovej. S týmto želaním vás žehnám. Pochválený buď Ježiš Kristus!“

.....

Svätosť nie je privilegium vyvolených, ale povinnosť každého kresťana.

Musíme byť svätí tam, kde sme.

/ Matka Tereza

Hľadáte svojho Boha; túžite po ňom, voláte ho, nikde však nenachádzate po ňom ani stopu. Zdá sa, že Boh sa ukryl, že vás opustil. Ale ja vám opakujem, nebojte sa! Ježiš je aj vtedy s vami a vy ste v ňom a s ním. (...) V čase temná, súženia a duchovných úzkostí je Ježiš s vami. (...) Dokonca aj náš Pán sa na kríži sťažoval, že ho Otec opustil. Ale či opustil Otec niekedy svojho Syna, či ho mohol niekedy skutočne opustiť? Toto sú najťažšie skúšky ducha. Ježiš si ich praje, a preto Fiat! Kedykoľvek vás zastihnú takéto skúšky, s odovzdanosťou si opakujte toto fiat a nebojte sa.

.....

Modlitba oslobodenia a kliatby

Spiritualita

Prednáška : P. Miroslav Kukla SJ v kostole Povýšenia Svätého Kríža v Ružomberku.

Kliatby :

V dnešnej dobe sa veľmi veľa hovorí o modlitbe oslobodenia a modlitbe prelomenia puta, alebo pečatí. Môžeme sa pýtať, prečo je to tak? Mnohí ľudia ani neveria, že môžu byť prekliatí, alebo vôbec neveria v existenciu zlého ducha, alebo diabla. Myslia si, že je to prežitok zo stredoveku. Samozrejme, že to nie je nijaký prežitok. Ako hovorí Elias Vella v knihe o Satanovi v kapitole, kde sa zamýšľa nad diablom ako realitou.[1] Tu sa však budem zaoberať preklatím. Nebudem dokazovať existenciu zlého ducha, lebo to nie je cieľom tohto príspevku.

V knihe Služba Osvobodzovaní od Zlých Duchu, nám Francis MacNutt ponúka otázku: Ako poznáme, že je niekto prekliaty?[2] Darek Prince, ktorý má s modlitbou oslobodenia dlhoročné skúsenosti, vymenováva sedem známk toho, že dotyčná osoba alebo jej rodina trpí účinkom kliatby:

- 1. Psychické zrútenie** (samozrejme, že nie všetka depresia má v tomto pôvod, ale môže mať)
- 2. Opakovaná alebo chronická nemoc, zvlášť dedičná** (vtedy, ak lekári nemôžu nájsť príčinu)
- 3. Neplodnosť a náchylnosť k spontánnym potratom**
- 4. Rozpad manželstva alebo rodiny**
- 5. Veľký nedostatok financií** (u tých, ktorí sú vzdelaní a nemajú možnosť zohnať si dobre platenú prácu)
- 6. Náchylnosť k nehodám a úrazom**
- 7. V rodine sa opakujú podivné a predčasné úmrtia** (sebe vraždy)

Ak porovnáme tieto kliatby z knihou Deuteronomium 28, 15 – 68, tak tam je veľká podobnosť. Preto budem danú kapitolu citovať „Ale ak nebudeš počúvať hlas Pána,

svojho Boha, aby si zachovával a uskutočňoval všetky jeho príkazy a ustanovenia, ktoré ti ja dnes ukladám, doľahnú na teba tieto kliatby a dochytiť ťa. Budeš prekliaty v meste, budeš prekliaty na poli. Prekliate budú tvoje humná a tvoje sýpky. Prekliaty bude plod tvojho života a plod tvojej zeme, stáda tvojho dobytká a krdle tvojich oviec. Prekliaty budeš, či budeš vchádzať alebo vychádzať. Pán zošle na teba kliatbu, zmätok a hrôzu na všetky práce, ktoré budeš konať, kým ťa neumorí a rýchle nevyhubí pre tvoje ohavné skutky, ktorými si sa mu spreneveril. Pán dopustí na teba mor, kým ťa celkom nevyhubí z krajiny, do ktorej sa uberáš, aby si ju vlastnil. Pán ťa bude biť suchotami, horúčkou, zimnicou, zápalmi, páľavou, nakazeným povetím a hrdzou a bude ťa prenasledovať, kým nezahynieš. Nebo, čo je nad tebou, bude medené a zem, po ktorej chodíš, bude železná. Pán zošle piesok namiesto dažďa na tvoju zem a z neba bude na teba padať popol, dokiaľ nebudeš zničený. Pán ťa nechá padnúť pred tvojimi nepriateľmi, po jednej ceste proti nim vytiahneš, ale po siedmich budeš utekať a rozprášený budeš po všetkých krajinách zeme. Tvoje mŕtvy budú za pokrm všetkému nebeskému vtáctvu a divým zverom a nebude toho, kto by ich odohnal. Pán ťa zraní egyptskými vredmi a morovými hľuzami, prašinou a svrabom tak, že sa z toho nevyliečiš. Pán ťa zraní bláznovstvom, slepotou a šialenstvom, takže budeš za jasného dňa matať, ako mace slepý vo svojej tme, ale svoju cestu nenájdeš. Budú ťa ustavične haniť a utláčať a nebudeš mať človeka, ktorý by ti pomohol. Zasnúbiš sa so ženou, ale iný bude s ňou spávať. Vystavíš si dom, lež iný bude v ňom bývať. Vysadíš si vinicu, a nebudeš ju oberať. Tvojho býka pred tebou zabijú, ale ješť z neho nebudeš. Osla ti ukradnú pred tvojimi očami, a nevrátia ti ho. Tvoje ovce dostanú tvoji nepriatelia a nebudeš mať (človeka), ktorý by ti pomoc poskytol. Tvoji synovia a tvoje dcéry sa dostanú ako korisť cudziemu národu; tvoje oči budú na to hľadiť, od stáleho žiaľu budeš hynúť, ale nič proti tomu nezmôžeš. Úrodu tvojej zeme a všetku tvoju námahu zje národ, ktorý nepoznáš, teba však budú stále haniť a potláčať a budeš bez vedomia od hrôzy z toho, čo uvidia tvoje oči. Pán ťa raní jedovatými vredmi na kolenách a stehnách, takže od päty až po temä neostane na tebe nič zdravého. Pán zavedie teba aj tvojho kráľa; ktorého si zvolíš, medzi národ, ktorý nepoznáš a ktorý nepoznali ani tvoji otcovia a tam budeš slúžiť iným bohom, drevu a kameniu. Vyjdeš navnivoč a budeš za príslovie a na zábavku všetkým národom, ku ktorým ťa zavedie Pán. Veľa semena zaseješ na poli, ale málo budeš žať, lebo všetko zožerú kobyľky. Vysadíš vinicu a budeš ju okopávať, ale víno piť nebudeš, ani z nej nič oberať, lebo ju zničia červy. Budeš mať olivy po celom svojom

kraji, ale olejom sa natierať nebudeš, lebo olivy ti opadajú a zhnijú. Splodíš synov a dcéry, ale nebudeš sa z nich tešiť, lebo ich odvedú do zajatia. Všetky tvoje stromy a úrodu tvojej zeme požerie hmyz. Cudziniec, čo bude s tebou v krajine, prevýši ťa a bude mocnejší ako ty, ty však budeš upadať a budeš mu podriadený. On ti bude požičiavať a ty mu nebudeš môcť požičať; on bude hlavou, a ty budeš chvostom. Všetky tieto kliatby na teba doľahnú a dochytiť ťa, kým ťa nezničia, pretože si nepočúval hlas Pána, svojho Boha, a nezachovával si jeho príkazy a ustanovenia, ktoré nariadil; a ony budú naveky znameniami a zázrakmi na tebe a na tvojom potomstve, pretože si neslúžil Pánovi, svojmu Bohu, s radosťou a veselým srdcom za všetku jeho štedrosť. Preto o hlade, smäde, nahote a vo všetkom nedostatku budeš slúžiť svojmu nepriateľovi, ktorého na teba pošle Pán; železné jarmo uvalí na tvoju šíju, kým ťa nezničí. Pán dovedie na teba cudzí národ zďaleka, z končín, zeme, ktorý priletí ako orol. Národ, ktorého reči neporozumieš, národ ukrutný, čo neušetrí starca, ani sa nezmiluje nad deckom. Pohlce plody tvojho dobytká a úrodu tvojej zeme, takže zahynieš; neponechá ti ani pšenicu, ani olej, ani stáda dobytká, ani čriedy oviec, kým ťa celkom nezničí. Obkolesí ťa vo všetkých твоjich mestách, zničí všetky tvoje vysoké a pevné hradby, na ktoré si sa spoliehal, v celej tvojej krajine. Obklúčený budeš vo všetkých bydliskách po celej tvojej krajine, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh. V stave obklúčenia z úzkosti a biedy, ktorou ťa bude nepriateľ trápiť, budeš jesť plod svojho života, mäso svojich synov a dcér, ktoré ti dá Pán, tvoj Boh. Aj precitlivený a rozmazaný muž medzi vami bude závidieť vlastnému bratovi, ba aj svojej manželke, ktorá spáva v jeho lone, a synom, čo mu ešte ostali, a nedá z mäsa svojich synov nikomu, lebo nebude mať inšie v obklúčení a v biede, ktorou ťa budú trápiť tvoji nepriatelia vo všetkých твоjich mestách. Prejemnelá a rozmaznaná žena spomedzi vás, ktorá pre jemnosť a tučnosť ani nechodila po zemi, ba ani len nohu nepoložila na zem, bude závidieť svojmu mužovi, ktorý spáva v jej lone, mäso svojho syna a dcéry, ba aj lôžko maternice, ktoré vyjde z jej života, a narodené decko, lebo budú ich jesť potajomky v nedostatku z obklúčenia a spustošenia, ktorým ťa bude moriť tvoj nepriateľ. Ak nebudeš zachovávať a plniť všetky slová tohto zákona, ktoré sú napísané v tejto knihe, a ak sa nebudeš báť toho slávneho a strašného mena, Pána, svojho Boha, Pán rozmnoží tvoje rany a rany tvojho potomstva, rany veľké a ustavičné, choroby strašné a trvalé. Dopustí na teba všetky egyptské pohromy, ktorých si sa bál, a budú visieť na tebe. K tomu ešte Pán privedie na teba všetky choroby a rany, ktoré nie sú napísané v tejto knihe, kým ťa nezničí. A zostane z vás len máločo, hoci predtým vás bolo

tak mnoho ako hviezd na nebi, lebo si nepočúval hlas Pána, svojho Boha. A ako mal Pán z vás radosť, keď vám preukazoval dobrodenia a keď vás rozmnožoval, tak bude mať radosť, keď vás bude ničiť a hubiť, aby vás vyhubil z krajiny, do ktorej vchádzaš, aby si ju vlastnil. Pán ťa rozoženie medzi všetky národy z jedného konca zeme na druhý koniec a tam budeš slúžiť iným bohom, ktorých nepoznáš a ktorých nepoznali ani tvoji otcovia, drevám a kameňom. Ale ani medzi národmi nebudeš mať pokoja a tvoja noha nebude mať odpočinku, lebo Pán ti dá srdce prestrašené, oko vycivené a dušu utrápenú žiaľom. Tvoj život bude visieť na nitke pred tebou. Nocou i dňom budeš v strachu a nebudeš si istý životom. Ráno budeš vraviť: "Keby už bol večer!" a večer zasa: "Keby už bolo ráno!" pre hrôzu svojho srdca, ktorou sa budeš desiť, a pre tie veci, na ktoré budeš hľadiť svojimi očami. Pán ťa zavedie zasa tou cestou na lodiach do Egypta, o ktorom som ti povedal: "Nesmieš ho viac uvidieť" - a tam budete predaní svojim nepriateľom za otrokov a otrokyne a už sa nenájde nik, kto by si vás kúpil." [3] Toľko Kniha kníh Sväté Písmo. I dnes sme svedkami toho, ako sa naše rodiny rozpadajú. Manželia a manželky sú neverní, rodiny sa odsudzujú. Sme svedkami, ako naše deti drogujú, sexuujú, počúvajú satanskú hudbu atď. a práve tu vidíme účinok tejto klatby. [4]

Dôležité je si uvedomiť, že klatba nemá nad nami žiadnu moc, ak nemá dôvod, aby sa v nás usadila. Je dôležité, aby sme našli príčinu, tým ju odstránime z koreňa. Existujú klatby ktoré na nás prichádzajú z minulých generácií a klatby z nejakej súčasnej príčiny a klatby ktoré na nás prichádzajú vlastnou vinou.

Z minulých generácií :

1. Napríklad rodina mala dočinenia s okultizmom. (rodokmeni bola čarodejnica, alebo modloslužba – prehrešenie proti prvému prikázaniu)
2. Rodina bola prekliata iným
3. Nieкто z rodiny sa podieľal na nejakom hriešnom jednaní.

Náš autor Francis MacNutt hovorí, že generačné klatby môžu mať dva účinky. Prvým je zablokovanie Božieho požehnania a druhým je, že rodina je stíhaná početnými katastrofami.

Klatby majúce príčinu v súčasnosti: Môžeme povedať z vonka:

1. Preklínanie ľudí (u nás sa používa aj termín „porobenie“), zosielanie kúzel na iných.

2. Veštenie a mágia, liečiteľstvo
3. Satanistické skupiny, ktoré preklínajú miestne Cirkvi.

Kliatby, ktoré na nás prichádzajú našou vlastnou vinou:

1. Uctievaním falošných bohov (špiritizmus, okultizmus, veštenie - túžba po poznaní budúcnosti, mágia, vyvolávanie duchov, manipulácia s inou osobou,
2. Neúcta k rodičom
3. Utlačovanie ľudí, zvlášť slabých, potrat
4. nezákonný alebo zvrátený sex

Teraz si povieme, čo robiť? Za prvé je potreba to vyznať a robiť za to pokánie. U nás je to dobrá svätá spoveď. Kňaz prelomí pečať kliatby v mene Ježiša Krista a jeho svätej krvi, mečom Ducha Svätého. Vyznať Ježiša ako svojho Boha a Pána. Zriecť sa všetkých predmetov(prstene, amulety atď. ktoré ma zväzujú s tým.

Čo je však najdôležitejšie povedať je, že Ježiš nás oslobodil od všetkých prekliatí. V liste Galaťanom čítame: „Kristus nás vykúpil spod kliatby zákona tým, že sa za nás stal kliatbou, lebo je napísané: “Prekliaty je každý, kto visí na dreve,” aby v Kristovi Ježišovi prešlo Abrahámovu požehnanie na pohanov, aby sme skrze vieru dostali prisľúbeného Ducha. Gal 3,13-14.[5]

Musíme si však povedať ešte jednu dôležitú skutočnosť. Francis MacNutt hovorí, že existujú ešte kliatby na ľudskej úrovni. Sú to slová odsúdenia, ktoré môžu fungovať ako kliatba, avšak nemusia.

Na prvom mieste je to odsudzovanie zo strany vlastných rodičov a autorít (napr. učiteľov, vychovávateľov, trénerov..) Napríklad ty si sprostý, a v živote nič nedokážeš, ty si buzerant, boli by sme mali radšej dievča, si zlý chlapec, atď. Tieto slová môžu preniknúť hlboko do srdca dieťaťa a niekedy zlý môže využiť situáciu. Tu je dobré odpustiť a modliť sa za zrušenie negatívnych výrokov ktoré boli proti mne vyrieknuté.

Po druhé sú to moje vlastné slová, radšej by som bol mŕtvy, nechcem už žiť, myšlienka mi núka zvrtnúť volant do priekopy. V tomto prípade musíme sa zriecť takéhoto ducha, ktorý nás ku tomuto vedie.

Po tretie sú to putá duchovné a psychické.

Duchovným putom by sme uviedli ako príklad mladého muža, ktorý je prehnane závislý na mamičke. Alebo dcéry na matke alebo otcovi. Je potrebné oslobodiť sa od ich vplyvu, je potrebné rozviazať a upraviť tento vzťah modlitbou. Nemôžeme mať v 30 rokoch vzťah ako keby sme mali 8 rokov.

Náš autor hovorí aj o putách sexuálnych. Dvaja ľudia, ktorí majú spolu pohlavný styk. Otec Tommy Tyson hovorí prvý o potrebe rozväzovať sexuálne - duchovné putá. Ak mal chlapec pred manželstvom sexuálny pomer so šiestimi ženami, tak do manželstva berie nie jednu, ale všetkých šesť.

Tak je to aj s dievčatami. Vytvára sa tým trvalé puto, ktoré nemôžeme zrušiť jednoduchým rozchodom. Možno tu je príčina, prečo je v dnešnej dobe toľko a rozvodov. Môžeme ho však zlomiť modlitbou za rozviazanie. Preto je potrebné, aby sa kňazi modlili spolu so snúbencami modlitbu oslobodenia od predošlých partnerov.[6]

Táto téma je veľmi živá a dôležitá je, aby sme vedeli, že Boh má pre nás vždy pripravené miesto a čaká na nás. Preto nám dáva svojho Ducha, aby sme boli schopní rozlišovať a nechať sa viesť ním Bohom. Lebo Duch Svätý je Tretia Božská osoba, teda živý Boh, ktorý ma posilňuje a vedie ku nemu. Sám ma chráni a dodáva mi silu. V tejto sile máme všetci zabezpečené víťazstvo už tu na zemi.